« بوزانتيون »
ارمنيجه يومى وسياسى غزته . صاحب امتياز ومدير مسئو
بوزانت كچيان
مطبعه واداره خانه سى باب عالى جاده سنده ۳۸ نومرولى
دائرهٔ مخصوصه ده در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճտ. 6ամս. 3½. 3ամս. 2, Կ. Պոլսոյ համար 3ամս. 36 ղրշ։ Արտասահման 40 ֆր. 6ամս. 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Ռէսթանթէ։

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ — ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲՈՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
Ի գլխաւորութեան կ'ստորագրէ մի միայն ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ պէտք է ուղղել ամէն թղթակցութիւնք

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KETCHIAN
Bab-Aali Djaddéssi, No 38
CONSTANTINOPLE

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 349 | Կ. ՊՈԼԻՍ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 1897 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18/30 | 6 ՇԱԲԱՆ 1315 | 18 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ 1313 | Բ. ՏԱՐԻ. ԹԻՒ 349

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄՐՑՈՒՄՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ

Ռուսիա, Ֆրանսա և Գերմանիա զօրաւոր մրցում մը սկսեր են Անգլիոյ դէմ։ Ուխտեր են չուտել և չըմպել մինչև որ ծովերու տիրապետութենէն և գաղթային սեփականութիւններէն խոշորկէկ պատառ մը չքրցնեն չյւրացնեն։ Զին զԲորգ Արթուր Ռուսիոյ թողլով, և ինքզինք Հիւսիսային մեծ դրացիին հովանւոյն տակ դնելով, կ'յուսայ զերծ մնալ աւելի մեծ կորուստներէ։ Ապագան պիտի ցուցնէ թէ այս հաշիւ որքան ճիշտ է։ Առ այժմ երևոյթներն այնպէս են որ չորս Տէրութիւններուն հակամրցումի միջոց Չինաստանի պիտի վերջանայ։—Ռուսիա և Գերմանիա իրարու հետ շատ նիզով են—պաշտօնապէս։ Զարը չգիր որ ռուս թերթեր Գերմանիոյ դէմ բան գրեն։ Վիլհէլմ կայսր ռուս սահմանագլխին վրայ գտնուած ամբոցի մը վիճակը քննել կ'երթայ, և հոն բարեկամական կ'հաշակէ իր վսեմութիւն իր արևելեան մեծ դրացիին հասարակ բարեկամութեան վրայ։ Բայց անդին, Չինաստանի մէջ, գերման մարզիչ սպաները կ'ճամբուին և անոնց տեղ ռուս սպաներ կ'գրուին. գերման սեղանատներուն «Երթաք բարով» կ'ըսեն, և ռուսական Պանքան կ'ըստանձնէ ճարոնի վճարուելիք տուգանքն հայթայթել Պեքինի անկումի գանձուն, որով տուգանքն այդ խնդիրը վերջապէս կ'կարգադրուի կ'լմնայ։ Գերման երկաթուղիի ընկերութիւններուն և երկաթեայ գծի վարիչներուն ալ առջև պատուար կ'քաշուի, քանի որ ռուսական մեծ գիծը վերէն վար պիտի իջնէ, և զոյգերը գիծերն ալ իր ազդեցութեան ներքև պիտի իյնան, այսինքն՝ իր պաշտօնեաներուն ձեռքը պիտի անցնին։ «Գերման Միջինը», որուն զօրավարը կ'ըլլէր Վիլհէլմ կայսր) ի՞նչ պիտի ըսէ ռուսական այս դրական ձեռնձգումներուն. այդ չգիտենք, բայց կ'տեսնենք որ՝ մի կողմէ՝ հականգլիական մրցում մը կայ, և միւս կողմէ՝ մրցակից Տէրութիւնք իրարու հետ փառաբանելապէս համամիտ չեն Արևելեան այս նոր խնդրոյ մէջ, ինչպէս արդէն չէ կարելի ըստեւակայել խնդիր մը յորում համամիտ եղած ըլլան երբեք։ Հետեւապէս, զուարճալի, հետաքրքրաշարժ տեսարաններ կ'պատրաստուին՝ քաղաքական խաղերաբեմին ներկայացումներն ինչի ուշով պիտի ... Անգլիա տակաւին մատնաչափ մը հող չունի Չինական մեծ ցամաքին վրայ, ուր Գերմանիա և Ռուսիա մէկ մէկ ծովային բերդաքաղաք գրաւեցին։ Եւ սակայն, Անգլիոյ վաճառականութիւնը Չինու հետ չորս անգամ աւելի է քան եւրոպական բոլոր Տէրութեանց և Ասիական Ռուսիոյ վաճառականութիւնը մէկտեղ առնուած։ Անգլիա կրնա՞յ հանդուրժել իրեն դէմ գործուած այսպիսի անիրաւութեան։ Բայց տակաւին ձայն չի հաներ։ Ամէնուն աչքը Լոնտոնի հեռագիրներուն վրայ է, իմանալու համար թէ ինչ որոշում պիտի տայ Մեծն Բրիտանիա։

Ուրիշ կերպով մ'ալ Անգլիա պատճառ ունի յուզուելու։ Սիպերիոյ երկաթուղին, թէ Վլատիվոստոքի և թէ Բորդ Արթուրի ճամբով, աւելի կարճ պիտի ըլլայ քան Քանատայի երկաթուղին, որով ռուսական գիծն աւելի շուտ պիտի տանի Ծայրագոյն Արևելք քան անգլիական գիծը։ Անգլիոյ դիմացի եզերքին վրայ Քալէէ կամ Օսդանտէ մեկնող կառախումբն անընդհատ դէպ արևելք երթալով, Խաղաղական Ովկիանոսի եզերքը պիտի հասնի 300 ժամէն, 8,760 մղոն կտրելով։ (Բորդ Արթուր քիչ մը աւելի մօտ է քան Վլատիվոստոք, Սիպերիոյ արևելեան ծայրը։) Ըսել է Լոնտոնէ ցՃաբոն 14—15 օր պիտի ըլլայ։ Հիմա 28 օր է Քանատայի և Վանքուվերի ճամբով, և 31 օր՝ Սուէզի ճամբով։ Եւ յետոյ, բաւ է որ Ռուսք սրընթաց շոգենաւեր հաստատեն ընդ մէջ Վլատիվոստոքի եւ Աւստրալիոյ, և Լոնտոնէ յԱւստրալիա սուրհանդակի եւ ճամբորդի երթեւեկութիւնք հանգիստ 10 օր պիտի շահին։ Առաջնակարգ անգլիական շոգենաւային եւ երկաթուղայ ընկերութիւնք մեծ վնաս պիտի կրեն, եւ Ռուսիա, պատերազմի ժամանակ, Անգլիայէն աւելի շուտ պիտի կրնայ զօրք և ռազմամթերք հասցնել Ծայրագոյն Արևելք։ Սիպերիոյ գիծը պիտի աւարտի 1901ին։ Անգլիա կ'պարտաւորի ուրեմն բացառիկ միջոցներ ձեռք առնուլ Արևելքի հետ իր հաղորդակցութիւնները փութացնելու համար։ Լոնտոնի լրագիրք առ այս երկու միջոց կ'տեսնեն։ Կա՛մ պարտաւորել Բենինսըլըր-էնտ-Օրիընդըլ մեծ ընկերութիւնն որ իր շոգենաւերու երթեւեկն 5—6 օր եւս կըրճատէ, եւ կամ, եթէ անկարելի է այդ, Միջերկրականի ծովեզերքէն երկաթուղի մը շինել ուղղակի մինչեւ Հնդկաստան, այնպէս որ Աւստրալիա գացող ճամբորդները գէթ մինչեւ Կալկաթա եւ Մատրաս ուղղակի տոմսակ առնուն Լոնտոնէ։ Վերջապէս, քանի որ Ռուսիա Հիւսիսային Ասիան կ'շէնցնէ, մեք ալ ինչո՞ւ չշէնցնենք Հարաւային եւ Արեւմտեան Ասիան, կ'հարցնեն Անգլիացիք։ Ահա՛ տնտեսական մրցում մը յորմէ աշխարհ արարատ ամէն ոք պիտի օգտի հարկաւ։ Փոխանակ պատերազմի դաշտերուն վրայ մրցելու, աւելի օգտակար չէ՞ երկաթուղայ գծերու շինութեամբ մրցիլ։

ՀՐԵԱՅՔ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Երբ ձմեռը խիստ է, մարդիկ բնական է որ ո՛չ միայն փայտ եւ ածուխ կ'փնտռեն, այլ եւ տաքցնող հագուստ։ Այս պատճառաւ, պատրաստ հագուստի վաճառականք այս պահուս յոյժ բանուկ գործ մը կ'կատարեն։ Ամէն ազգէ կ'դիմեն պատրաստ զգեստեղէնաց խանութներն, որոցմէ ոմանք խիստ ընդարձակ կազմակերպութիւն ունին, եւ հրապուրիչ ամէն ձեւերը կ'բանեցնեն։ 50% հանգիստ կ'շահին, —այնքան գէշ տեսակ ապրանք կը ծախեն, և արդէն հագուստի վերաբերեալ նիւթեր այնքան աժնցած են Եւրոպայի մէջ։ Բայց ցաւալի է խոստովանիլ թէ այս շահաբեր տուրեւառին մէջ Հայերը բնաւ բաժին չունին։ Հայք առաջ գերձակ էին, բայց առհասարակ այնքան չարաչար վարուած էին իրենց յաճախորդներուն հետ որ երբ Հրեայք եկան, իրենց պատրաստ զգեստներու ճոխ մթերանոցներով ու վաճառատուներով Հայ յաճախորդներն ալ շահեցան։ Մեր առջի գերձակներ հիմա գոհ են եթէ օրականով աշխատին հրեայ վաճառատուներուն մէջ։ Բոլոր այս շահն Հրեայք կ'գրպանեն, գժբախտաբար, Վիեննայի եւ Պոլսոյ Հրեաներն ընկերովի, եւ մերինները բերանաբաց կը նային իրենց ժանիքագուրայի անվերջանալի հակերուն։ Ի՞նչ բան կը պակսէր Հայերուն որ գոնէ մէկ հատ շնորհքով վաճառատուն մը չեն կրցեր կազմել, ճիւղ մը Ղալաթիոյ, ճիւղ մը Պոլսոյ կողմ։ Հիմա «Նուավօդէ» սուրեղէնք, բրդեղէնք, բամբակեղէնք, մետաքսեղէնք այնքան աժան են, եւրոպեան մեքենայք հին լաթերէն նոր և աժան կերպասներ շինելու գործն այնքան յառաջ տարած են, և կարողչէքն ալ Պոլսոյ մէջ այնքան աժնցած է որ մինչեւ իսկ եթէ կերպասը վաբէն բերել տային և Պոլսոյ մէջ կարել տային, նորէն շահաբեր գործ մը կրնային ընել մերայինք, և անշուշտ շատ լուրջ գործ մ'ըրած կ'ըլլային եթէ վարպետ գերձակներ գործածէին, որք խնդրուած զգեստները շուտով հասցնելու առաքինութեան վարժուած ըլլային։ Պատրաստ զգեստ հագնողներն առ հասարակ դժգոհ են հրէական զգեստներու փտութենէն և համեմատական աժեւութենէն, բայց ի՞նչ ընեն, աժնութիւն կայ և խնդրուած հագուստը շուտով ձեռք ձգելու դիւրութիւն կայ, մինչ հին ոճով գործող հայ գերձակներն ամէնէն շուտը 15 օրէն առաջ չէին կրնար յանձնել, այն է՝ մարդ թոքատապ ըլլալէն կամ գէթ ծանր հարբուխ մը ենթակայ ըլլալէն ետքը կ'հագնէր եղանակին պահանջած հաստ բալթօն, անձ. Գործ չկայ կ'ըսենք ու կ'երթանք, մինչ մեր բերնին հացը միշտ ուրիշներ կ'լեն, և մեք բան մը չենք ըներ անոնց դէմ մրցելու համար։ Կ'կարծենք թէ ամէն բան ճակատագրական է, և թէ անտեսական ո՛չ մէկ դժբախտութեան դարմանը կրնանք ձեռք բերել պարկեշտ աշխատութեամբ և խելացի ձեռներեցութեամբ։

ԴԱՇՆԱԿԸ ՄԵՐ ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

Մեր մայրեր առ հասարակ կ'ձգտին տալ իրենց աղջկանց դաստիարակութիւն մը որ առաւել կամ նուազ համեմատութեամբ վնասակար է ընտանիք կազմելու սահմանուած մեր աղջիկներուն. կարեւորը կ'անտեսենք, լուրջ ու Դրական դաստիարակութենէն կ'հեռանանք, ներարկելու համար մեր մատաղ սերունդին տեսակ մը կրթութիւն որ ինքնատիպ չէ, օտարամուտ ըլլալու հովեր ունի, բայց շա՛տ հեռու է օտարին ալ նմանելէ։ Մեր ամէն դասակարգի մայրեր առանց խտրութեան մեծ փափաք ունին իրենց աղջկան դաշնակ սովրեցնելու. պզտիկ ակնարկ մը մեր ընտանեկան դերքին ու կազմակերպութեան վրայ, բաւական պիտի ըլլար չափաւորելու իրենց անխորհուրդ փափաքները։ Ոմանք տան մէջ երաժշտութեան ձայն մ'ունենալու համար իրենց աղջկանց տարիներէն ու կարեւոր ժամերէն կը զոհեն, ուրիշներ ամուսնութիւնը դիւրացնելու միջոց մը կ'նկատեն դաշնակը, կարգ մը մայրեր ալ առանց որոշ նպատակի հետամուտ են իրենց աղջիկներն երաժիշտ ընելու։ Այս երեւոյթ դատապարտելի է. դաշնակն ինքնըստինքեան տեղ մը պէտք է բռնէ մեր աղջկանց ուսման ծրագրին մէջ։ Ապագայ մայրեր հասցնենք. այս խօսքը լոկ գրելով ու խօսելով չանցնինք։ Երաժիշտ մօրմէն առաջ, մեզի յաջորդող սերունդը, մեր զաւակները, դաստիարակող, բարոյապէս ... նշանակութեամբ զարգացած մայրը պիտի փնտռեն իրենց շուրջը. մեր պզտիկ զաւակները պիտի փնտռեն մայրերէն որ պզտիկ կտոր մը դաշնակ զարնէ իրենց գեղեցկագիտական ճաշակը նրբացնելու համար. տղան՝ «Մայրի՛կ, պիտի ըսէ, այսօրուան դասերս դժուար են, պիտի օգնես ինծի»։ Դուստրն ալ պիտի ըսէ. «Մա՛յր, ընթրիքիս համար ի՞նչ պիտի տաս. գոգնոցս ո՞ւր պիտի լմնայ»։ Եւ երբ աւելի պզտիկ է, աղտոտած ըլլալուն համար պիտի լայ մանկիկը, կամ պիտի ուզէ, խնամք պիտի խնդրէ, զինքն աշխարհ բերող արարածէն, որ բնական է թէ մայրենի անձո՛ւն գուրգուրանքով պիտի չըսէ հոգիին պէս սիրած էակներուն. «Կեցի՛ր, նախ դաշնակս աւարտեմ, սա սկսած կտորս լմնցնեմ»։ Անգութ, վատ մայր մը պիտի ըլլար և սիրելի է ինծ հաւատալ թէ մեր կիներն իրենց կարգ մը բարեմասնութեանց հետ գորովի մարմնացում ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Ամուսինը շուկայէն կամ գործէն վերադարձին պիտի չհարցնէ կնոջը թէ նոյն օրը քանի՞ ժամ աշխատած է դաշնակին, այլ պիտի ուզէ գիտնալ թէ վերի սենեակին ապակիները մաքրուեցա՞ն, քանի՞ օխա միս ու հաց առնուեցաւ, տունին հաւանելու վրա՞յ է և դեռ ի՞նչ բաներ... Եւ անշուշտ ամուսինն անհուննապէս գոհ պիտի մնայ, եթէ մտօքի ու կոկիկ պատասխաններ ստանայ, և խնայող ու տնտիկին մէկուն հետ ըլլայ գործը։ Ո՞ր մնաց ուրեմն դաշնակի ուսումը. մեր ազգին ամէ՛ն աղջիկներն ալ հարուստ, ծառաներու տէր ընտանիքներ կազմելու սահմանուա՞ծ են որ, ամենքս ալ առ հասարակ կ'ձգտինք բարձր շրջանակներու մէջ ապրելու պայմաններով դաստիարակել, միշտ թերի, միշտ աննպատակ ուսումներ տալով անոնց։ Ամենքս ալ միակ մտածում մ'ունինք, հարուստներուն ընթացքին հետեւիլ. անոնք, այդ բախտին առանձնաշնորհեալներն, ազատ են ուզածնուն պէս դաստիարակել իրենց աղջիկները. երաժիշտ կամ նկարիչ ընել զանոնք. նոյն իսկ նշանաւոր նկար մը տեսած եմ, ուր հարուստին աղջիկը ձանձրոյթէն չմեռնելու համար, գարնան գեղեցիկ օր մը թիթեռնիկ որսալու ելած է պարտէզին մէջ։ Հարուստին աղջիկը նաւակ ու ձի կը վարէ. բայց ամուսնացած օրն անոր հայրը մեծկակ դրամօժիտ մը կ'դնէ ձեռուկին մէջ. մեր խեղճ դասակարգին պատկանող չորս հինգ ընտանիքներ բարեկեցիկ վիճակի մէջ պահող այդ հարուստ աղջկան դրամօժիտն ապագային թոյլ պիտի տայ որ հօրը տան մէջ վարած կեանքն ամուսնոյն տան մէջ ալ վարէ նա. բայց մենք ինչո՞ւ անոր հետեւինք. Խեղճին ներկայացող փեսան չի պահանջեր այն բաները զորս հարուստին փեսան պիտի պահանջէր. ամէն մարդ իր յարգն ու դիրքը կը ճանչնայ։ Չափաւորենք մեր բաղձանքները, սուտ երազներ չհիւսենք, փառասիրութեան համար դաշնակ մը եւ ուսուցիչը մեր աղջկան տրամադրութեան ներքեւ չդնենք. անոր ծախքով աւելի կարեւոր պէտքեր կրնանք գոհացնել. ծնողքներ կան որք անօթի կ'զրկուին դաշնակէն ետ չմնալու համար։ Մօտէն կ'ճանչնամ մեր մայրերը, միշտ աղջիկներնուն առաջը մեծ բաներով կ'լեցնեն, զանոնք երջանիկ ընելու մտադրութեամբ դժբախտ կ'ընեն. իրենց կրած պատուանքը բաւական չեն նկատեր, անփորձ աղջիկները նոյն խաբկանքին մէջ ձգելու համար։ Մեր հայրերը բաղդատմամբ մայրերուն, աւելի դրական են եւ աւելի նիւթապաշտ, կը զարմանամ որ իրենց երկաթի կամքով ի՞նչպէս կրնան երբեմն զիջանիլ կնոջ վնասակար որոշումներուն։ Եթէ կինն օգտակար բան մ'ընելու նպատակաւ վնասակար բանի մը կ'ձեռնարկէ, յանցանքն իրը չէ, այլ սխալ դաստիարակութեանց կ'հպատակի. տրամաբանութիւն չի կրնար գտնել սիրոյն մէջ, ինչո՞ւ իր աղջիկն ալ չհագնի այս ինչ աղջկան պէս, ինչո՞ւ ան ալ դաշնակ չսորվի, ի՞նչու վարժուհի չունենայ։ Ինչպէս գրեցի, սիրտն աւելի դեր կը խաղայ կնոջ մէջ. մտքէն աւելի սիրտն է որ կ'գործէ. ամուսինը պարտաւոր է իսկոյն չհամակերպիլ կնոջ ամէն խնդրանքին. Աստուծոյ սիրոյն, ընենք ինչ որ պէտք է լաւ խորհող, ողջամիտ, իրենց դիրքին գիտակցութիւնն ունեցող կիներ պատրաստելու համար։ Դաշնակի ուսումը չեմ կրնար ուրանալ թէ մեր աղջկանց համար գեղեցիկ զարդ մ'է, բայց ամէն աղջիկ յարմարութիւն չունի արուեստագէտ ըլլալու։ Եթէ այդ կարողութիւնը մեռցնել առաջարկէի անոնց մէջ, ճշմարիտ յանցաւոր մը պիտի նկատէի ինքզինքս, բայց իմ առաջարկ այս չէ. քանի որ անոնց բան մը սովրեցնելու յօժարութիւնն ունինք, նախ իրենց լեզուն մաքուր խօսիլ ու գրել սովրեցնենք, տնտեսագիտութիւն ու ձեռագործութիւն սովրեցնենք, քիչ մը հաշուագիտութիւն ու բնագիտութիւն, օտար լեզու մը, քանի որ բաւական թիւով գիրքեր չունինք մեր մէջ գաղափարները զարգացնելու։ Եւ այս ամէն բանէն առաջ ընենք ինչ որ պէտք է ընել մեր աղջիկներն ուսումնասէր, ընթերցասէր ընելու համար, հետաքրքրելու զանոնք որ լրագիր կարդան և ոչ անոր թերթօնը. վէպի տեղ հին ու նոր ազգաց պատմութիւն. այս վերջինը մանաւանդ ո՛րչափ օգտակար է, զարգացնելու միտքն ու կրթելու համար սիրտը։ Կարեւոր ու օգտակար բան մը խորհինք մեր աղջիկներուն համար. հրաւէր ձեզի, աղջկանց տէր մայրեր։ Գորովի արդի պայմանները մէկ կողմ, ողջախոհութիւնն ուրիշ միջոցներու մէջ փնտռենք. ամէն բանէ առաջ գիտակցութիւնն ունենանք մեր վիճակին։ Չեմ հասկնար թէ ինչո՞ւ ամէն բան կը խորհինք մեր մանչ զաւկներուն համար, դրական ամէն միջոցներ կ'խորհինք անոնց ապագայ պատրաստելու համար, յօգնութիւն չենք խնայեր անոնց։ Մեր աղջիկներուն ապագան միայն զանոնք ամուսնացնելուն մէջ կ'ըմբռնենք. անկէ՛ վերջ, մայրեր, դուք չէք գիտե՞ր գոնէ թէ աղջիկներն անկէ՛ վերջ կ'սկսին ապրիլ, ու ապրելու փորձանքները կրել։

ԶԱՐՈՒՀԻ

ՊԱՏՈՒԵԼԻՈՅՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԴԻՏՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

Նոյ. 28ի Թերթիդ մէջ հրատարակուած էր «Կեանք Առաքելոց» երկասիրութեանս քննադատութիւնը։ Ոմանց բաղձանաց համեմատ կ'պարտաւորիմ քննադատութեան իւրաքանչիւր կէտին նկատմամբ բացատրութիւն տալ։ 1. Առարկութիւն—«Գրքին մակագիրն ... չի պատասխաներ սրբագիր հեղինակին մտաց, որ առաքելոց ինչ ինչ գործերը կ'գրէ և ոչ ամբողջ կեանքը»։— Պատասխան. — Ի՞նչ է կեանք, չէ՞ որ սա գործերու յաջորդութեան հետեւանք մ'է. ուստի «Գործք Առաքելոց» ուսկից քաղած ենք մեր երկասիրութիւն, չէ այլ ի՛նչ, այլ «Կեանք Առաքելոց»։ 2. Ա.—«Ս. Գիրք Պօղոսի համար տեղի է ըսած և ոչ ընկեր»։ Պ.— Երկնային ձայն մը Պօղոս կ'անուանէ տեղի Տեառն, ընկեր կ'կոչուի Նա սակայն Բառնաբասի և այլոց։ 3. Ա. —«Այծեմնիկ մեռնելէն առաջ և ոչ թէ մեռնելէն յետոյ լուր ղրկուած է Պետրոսի՝ անոր բժշկութեան համար»։—Պ. Այս չեղաւ, հաճէ բանալ Գործոց գլուխ Թ. համար 37, ուր կ'ըսուի թէ նա հիւանդացաւ, մեռաւ և լուացին, սենեակը դրին, պատրաստ ...։ Եւ այս մարդ ղրկեցին Պետրոս կանչելու, որ եկաւ յետ մահուան, և Յոպպէն սենեակն հանեցին զինքը։ 4. Ա.—«Հերովդէս կ'ուզէր Պետրոսն ալ սպաննել, այլ կախաղանի խօսք չկայ Ս. Գրոց մէջ»։ —Պ. Շատ լիտակ. բայց խնդիրն սպաննելու վրայ է, հոգ չէ թէ սուրով, հուրով կամ կախաղանով կ'ըլլայ։ Գիրքն, տտանուոր ըլլալով, կախաղան բառն յարմար եկած է հոն. դեռ նա մամլոյ տակ էր և չէր տեսած ձեռագիրը տպագրապետին յանձնելէս ի վեր։ Սրբագրութիւնք եղած են հիմա։ 5. Ա.—«Հերովդէս Տիւրացւոց դէմ էր բարկացած, և ոչ թէ Տիւրացիք Հերովդէսի դէմ»։ — Պ. Ճիշտ այսպէս, վարդապետական խնդրոյ մը սխալ ներկայացում չէ սա, սակայն երբ Ա. բարկանայ Բ.ին Բ. ալ բարկանայ Ա.ին, եթէ ոչ արտաքուստ բայց սրտագինապէս ի ներքուստ, քանզի բարկութիւն ծնի բարկութիւն։ Տես վրիպակ գրքին. 6. Ա. —«Պօղոսի ձեռնադրութիւնն այս առթիւ չէ հարկաւ, թէ ոչ Բառնաբաս և ընկերք ալ տակաւին ձեռնադրութիւնը կրած պէտք է ենթադրուին»։ — Պ. Աս ալ չեղաւ։ Գործոց գլուխ ԺԳ. 2 և 3 համարներուն մէջ կ'ըսէ Հոգին. «Զատեցէ՛ք ինծի Բառնաբաս և Սօղոս,.. ան տեսնեն ծոմ պահելով և աղօթք ընելով յետոյ ... անոնց վրայ։ Դատանանք և վարդապետութիւնք պէտք է համաձայնեցնել Ս. Գրոց և ոչ թէ Ս. Գիրքն անոնց։ 7. Ա.—«Դաւիթի մեղքը Պօղոս չէր յիշած, զի յիշելն խօսից նպատակին յարմար չէր»։— Պ. Ս. Գիրք Պօղոսի, ինչպէս Երեմիա և այլոց, բոլոր խօսքերը բառ առ բառ չէ արձանագրած. ուստի ... կարծեմ, ոչ թէ յարմար այլ պէտք էր որ յիշէ Դաւիթի մեղքն և ապաշխարութիւնն, որպէս զի անմեղներն չարափկէին երբ Պօղոս զԴաւիթ կոչէր «Աստուծոյ սրտին համեմատ մարդ, որ իր բոլոր կամք կատարեց»։ 8. Ա.—«Մթին է թէ ի՛նչպէս Տէր ինքնին կ'վկայէր առաքելոց»։—Պ. Տէրն ինքը կ'կատարէր Ս. Գրոց մէջ յիշուած բոլոր հրաշքներն, որոցմով ինքն վկայ էր իր ամենակարող զօրութեան։ Ծայրէն ջուր հանողն, և ծովը հեղձուցը Տէրն էր, բուն ինքը, թէեւ գաւազան եւ Մովսէսն ալ կ'գործածէր։ Նոյնպէս նաեւ առաքելոց միջոցով գործուած հրաշքներուն եւ ձեռք բերուած յաջողութեան բուն հեղինակն ինքն ըլլալով, ինքն ինքն վկայ կանգնէր իր փառքին։ 9. Ա.—«Բերիացիք ոչ գիրքերուն ճշմարտութիւնն, այլ Պօղոսի յիշած խօսքերուն Գրոց հետ համաձայնութիւնը կ'քննէին»։— Պ. Վնաս չունի, այդ ալ կրնայ ըլլալ, սակայն Գործոց գլուխ ԺԷ համար 32ին մէջ այսպէս կ'ըսէ. «Այսոնք (Բերիացիք) ամէն օր Ս. Գիրքերը կ'քննէին»։ 10. Ա.—«Պօղոս ընդհանրապէս Աթենացւոց պաշտամունքը քննած էր եւ ոչ թէ մինակ տաճար մը»։—Պ. Հարկաւ. տաճար քննեց ըսելով չէինք քարն ու տաղաւարը, այլ հոն կատարուած պաշտամունքը։ 11. Ա.—«Պօղոսի օրինական հաւատարմութիւնը Ս. Գիրք չէ մեկնաբանած եւ իբր կեղծաւորութիւն չէ ցուցուած»։— Պ. Գաղատացւոց գլուխ Բ. ի համար 13 եւ 14ին մէջ Պօղոս երկու անգամ «կեղծաւորութիւն» կ'կոչէ Պետրոսի եւ ընկերաց օրինական հաւատարմութիւնը։ Արդ, նմանօրինակ ընթացքի մէջ Պօղոս ինքը գտնուելով, ի՞նչ կրնար, ըստ Ս. Գրոց, ըսել թէ նա կեղծաւորեցաւ։ Անանիա եւ Սափիրա ... դատապարտելով Ս. Գիրք բոլոր ... դատապարտէ։ Այս է Ս. Գրոց ընթացք ամէն մեղաց նկատմամբ։ 12. Ա.—«Փեստոս Ագրիպպասի համար իր թագաւորը չէր կրնար ըսել»։— Պ. Գուցէ. բայց ի՞նչ ... բաւ է որ «Ագրիպպաս թագաւոր» եւ «ով Ագրիպպաս արքայ» կ'կոչէ զնա Գործոց գլուխ ԻԶ. համար 24, 26։ 13. Ա.—«Մելիտինէէն Սիրակուսա եւ Հռեգիոն եւ Պետրոլոս ճանապարհորդութիւնը նաւով էր եղած, իսկ Պաւլոս ... ցամաքով ճամբորդած է ...» (Տես վրիպակ գրքին) Հարկաւ. ոտքով, ձիով կամ կառքով գացին, գրածնիս քննութեան գիրք մը չէ այլ ... համառօտ եւ ... նկարագրութիւն մը Առաքելոց կեանքին կամ գործոց։ Ուստի ... Պ. Գալով պատուելի քննիչներուն, հարկ չեմ համարիր անոնց նկատմամբ բացատրութիւն տալ, քանզի չկայ մէկ հատիկ պարկեշտ ... որ իսկ ... ներկայացնէ։ Սակայն կ'ուզեմ հարցնել թէ ո՞վ կրնայ ստուգել թէ Պետրոս ... կամ ... կ'հագնէր։ Աւելի հաւանական չէ՞ որ նա արեւելեան հրեայ ձկնորսներու նման տարազ մը կ'հագնէր։

Պրոտ Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՄԱՆ ԴԱՏԸ ՅԱՆԳԼԻԱ. —Անցեալ Դշ., Լոնտոնի Ամուսնալուծման Ատեանին առջեւ, Լորտ Նախագահն եւ երդուեալ դատաւորք լսեցին Տիկին Ալլէն ... դատն, որ հրամանագիր մը կ'պահանջէր՝ բաժանուելու (séparation) իր ամուսնէն, ...ալէյթէ, անոր անհաւատարմութեան համար ընդ Կուինտոլին Բարրիի։ Ամբաստանեալ կողմէն ոչ ոք կ'գար։ Ամ-

բաստոնեալ երկին անկիլքան Եկեղեցւոյ քահանայ մ'է, որ կ'պաշտօնավարէ ի Պըլալի։ Ատեանն արձակեց բաժանման հրամանագիր մը, դատական ծախքը դատապարտելոյն կողմէ վճարուելու պայմանով։

*** 1897 Մարտ 9ին, Բորլէ Պենճեմին Շօ ազերսագիր մատուցած էր Ատենին, լուծում խնդրելով իր ամուսնութեան Էլիզ Շոյի հետ, անոր անհաւատարմութեան համար ընդ. Ֆրանք Բոլինսընի։ Ամբաստանեալ կինը չէր ներկայացած, եւ Ատեանն յունիս 1ին ամուսնալուծում սկզբամբ որոշած էր, վեցամսեայ պայմանաժամ շնորհելով։ Արդ, վեհ. Թագուհւոյն ընդհանուր դատախազութեան կողմէ պէտք եղած քննութիւնք կատարուած ըլլալով, Նոյմ. 5ին ընդհ. դատախազութեան կողմէ բողոք մատուցուեցաւ Ատենին, ծանուցանելով թէ բողոքարկու այրն ինքն ալ անհաւատարմութեան մէջ գտնուած է ընդ. Էմմա Ջէզի։ Հետեւապէս, Ատեանն իր այս ԲՇ.ի նստին մէջ ամուսնալուծման հրամանագիրն ետ առաւ։ (Թայմ, 24 Դեկ.)

ՄԱՆ. ԽՄԲ.—Ինչպէս այս և ուրիշ քաղուածներէ ալ երեւցաւ, Ամուսնալուծման Անգլ. Օրէնքին մէջ կրօնական խորունկ ոգի մը կայ.— Ամուսնալուծման վճիռն արդար կողմին համար գոհացում է, և յանցաւոր կողմին համար՝ պատիժ. Բայց երբ երկու կողմերն ալ յանցաւոր են, իրաւունք չունին «իրարու քար նետելու», և խայտառակաբար կը վռնտուին դատարանէն։ Մեր «Օրէնք» Անգլիացիներուն Օրէնքէն աւնով կ'տարբերի որ մեք արդարն ալ մէկ ջրով կ'լուանք, ելից հնար մը, գոհացում մը ցոյց չենք տար անմեղ կողմին, որով ի վերջոյ կ'պարտաւորենք զայն մեղաւոր կողմին ընթացքին հետեւելու։ Ա՛լ այն ատեն ո՛չ մի կողմ կուգայ մեր գլուխը ցաւցնել և ամուսնալուծում պահանջել մեզմէ։ Մեք այն ատեն ուրախ կ'ըլլանք որ Ցեառն Մերոյ պատուէրն ամուր բռնեցինք, և Աստուծոյ զուգածը չլուծեցինք....

ԿՕՅՐԵՐՈՒ ՄԵՆԱՄԱՐՏ ՄԸ.— Պոլոնիայի մէջ (Իտալիա) կ'գտնուին 10ի չափ կոյրեր, որք ոստիկանութեան կողմէ արտօնուած են չուբաք կամ ուրիշ նուագարան մը զարնելով ողորմութիւն հաւաքելու։ Ասկէ երեք ամիս առաջ ատոնցմէ երկուքը՝ Վանդուրինի եւ Րէնտինի՝ որոց մին չուբակ եւ միւսը սրինգ կ'նուագէր, արուեստական նախանձոտութեամբ, գէշ... աչքով կ'նայէին իրարու, եւ ամէն անգամ որ իրարու կ'հանդիպէին, սաստիկ կռիւ մը կ'ծագէր մէջերնին. Նուսկ մերձ այս վիճակին վերջ տալու համար որոշեցին մենամարտիլ դանակով. Նոյր մուրացիկներէն երրորդ մը՝ Սիլվանի՝ իբր վկայ ընտրուեցաւ, և պատասխանատուութիւնն ստանձնեց երկու թշնամիները ձեռքերնէն բռնած մենամարտի վայրն առաջնորդելու։ Սկսման հրամանը տրուելուն՝ երկու հակառակորդք իրարու վրայ ինկան եւ չվերջացուցին կռիւը, մինչեւ որ Րէնտինի ծունկէն վիրաւորուելով գետին ինկաւ։ Ոստիկանութիւնը միջամտեց խնդրոյն, եւ մէկ տարի բանտարկութեան դատապարտեց զՎանդուրինի, եւ հանճայակատար Սիլվանին ալ երեք ամսուան։

ԲԱԽՏԱՒՈՐ ԿԱՌԱՊԱՆ ՄԸ.—Բախտը քնացած ատեն կուգայ, կ'ըսէ առածը։ Բարիզի Թրամվայներու կառապան մը՝ Մ. Տիւլօ Մաժոր՝ Բարիզ քաղաքի պարգեւաւոր վիճակահանութեան պարտատոմսերու ամէնէն մեծ պարգեւը շահեցաւ, 100,000 ֆր. Բայց չկարծէք որ Մ. Տիւլօ այս բախտին տիրանալէ վերջ ձգած է անմիջապէս կառապանութիւնը. ո՛չ, ընդհակառակն կ'շարունակէ իր համեստ պաշտօնն, և հետաքրքիրներուն կ'պատասխանէ թէ այդ գումարին տոկոսը բաւական չէ Բարիզի մէջ պատշաճապէս ապրելու, և հարկ պիտի ըլլայ գաւառն երթալ, ինչ որ մտածել կուտայ իրեն։

ՀԱՄՄԻՒՐ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ.—Անցեալ ԵՇ. Բարիզի Նորաձեւութեանց վաճառատան մը առջեւ կանգ կ'առնէր Թափառաշրջիկի կերպարանքով մէկն, որ խանութին առջին կեցող պաշտօնէային գնորդի մը հետ զբաղելէն օգուտ քաղելով, երկոտասանեակ մը Թաշկինակ գողցաւ եւ յամրօրէն զետեղեց իր Թիկնոցին գրպանը։ Ցետոյ գնաց ինքզինքն յանձնեց ոստիկանի մը, ըսելով որ գող մ'է։ Բայց ոստիկանը չհերքակեց զայն, կարծելով թէ կատակ կ'ընէ։ Գողն յուսավրէպ եղած, նորէն գնաց խանութին ցուցափեղկին առջին, եւ պաշտօնեային գրէթէ աչքին առջեւ գողցաւ ուրիշ երկոտասանեակ մը Թաշկինակ եւս։ Ինքնիրեն կ'պայքանար որ պաշտօնեան մատնագործութեանը մէջ չէր նշմարեր իր գողութիւնն որպէսզի զինքն յանձնէր ոստիկանութեան։ Ուստի նորէն գնաց ոստիկանին եւ յայտնելով իր երկրորդ գողութիւնն ըսաւ թէ «անշուշտ պիտի ձերբակալես զիս այս անգամ»։ Ոստիկանը միշտ կատակ համարելով չէր ուզեր զայն ձերբակալել, բայց մարդն այնքան պնդեց որ վերջապէս ոստիկանը զայրացաւ եւ մօտակայ պահականոցը տարաւ այդ յամառ մարդը։ Նորաձեւութեանց խանութին տէրը հանչուելով ճանչցաւ իր ապրանքները։ Գողն հասած էր նպատակին, բանտարկուիլ կ'ուզէր, ձմեռուան ցուրտէն պատսպարուելու եւ կանոնաւոր սնունդ մ'ունենալու համար։

ԻՐ ԶԱՒԱԿԸ ՄՈՐԹՈՂ ՄԱՅՐ ՄԸ.—Սիամի լրագիր մ'է որ կ'պատմէ այս անլուր և խժդժական ոճիրն որ գործուեցաւ Սիամի Պալէ գաւառին մէջ։ Պուատոյական կղերական մը անխոստովանելի յարաբերութեանց մէջ էր ամուսնացած կնոջ մը հետ որ 4-5 տարեկան տղայ մ'ունէր։ Կղերականը սովոր էր այցելել կնոջ երբ ամուսինը բացակայ ըլլար։ Օր մը տղան անմեղութեամբ պատմեց հօրը թէ իր բացակայութեան միջոցին կղերական մը կուգայ... եւայլն. ասոր վրայ էրիկ կնիկ բուռն կռիւ մը ունեցան։ Հետեւեալ օրն էրիկն ըստ սովորութեան իր գործին գնաց. իրիկուան երբ տուն դարձաւ, կինն ամէն ատենէ աւելի մեծ քաղաքավարութեամբ մեղմ մեղմ կերակուր հանեց։ Էրիկը տեսնելով որ տղան չկայ, հարցուց թէ ո՞ւր է. կինը պատասխանեց թէ մեծ մօրը ղրկած է։ Այրն առանց ճաշելու պառկեցաւ. կէս գիշերին կինը դանակով մը ամուսնոյն վրայ յարձակեցաւ սպաննելու համար, սակայն աս կրցաւ փախչիլ։ Հետեւեալ օրն իմացուեցաւ թէ մայրը մորթած էր իր զաւակը։ Գլուխն ու մարմնոյն մէկ մասը Թուփերու մէջէն գտնուեցան. իսկ մնացեալով այս վայրագ կին պատրաստած էր այն մսեղէն կերակուրը զոր էրիկը չէր կերած։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Հելլէն դահլիճը շնորհակալութիւն յայտներ է Պուլկար կառավարութեան, այն դիւրութեանց համար զորս ընծայեց՝ պատերազմին մասնակցող եւ այժմ Պուլկարիա վերադարձող հելլէն հպատակաց։ Ասկից զատ վարչապետ Մ. Զայիմս շնորհակալ եղեր է Աթէնքի պուլկար գործակատար Մ. Տիմիդրովի, այն փոյթեռանդութեան համար որով Պուլկարիա վերադարձող հելլէն հպատակաց անցագրերը կուտայ կամ վիզէ կ'ընէ։

ՀԵԼԼԷՆՔ, հաշտութեան Դաշնագիրը կնքուած ըլլալով, սկսած են պատերազմին հաշիւները մաքրելու։ Արդէն քանիցս գրեցինք զոր. Մաքրիի յայտնութիւնները Մ. Տելեանիսի դէմ, Էթնիքէ Էթերիայի հրատարակութիւններն եւայլն։ Այժմ Րալլիի դահլիճին արտաքին գործոց նախարար Մ. Սքուլուտիսի համար ալ յայտնութիւն մը կ'ըլլայ որ քաղաքական կարեւորութիւն ունի։ Այն պահուն երբ կրետական տագնապն իր ամէնէն բուռն աստիճանին մէջ էր, Մ. Սքուլուտիս երկու հազար օրինակ շրջաբերական ղըրկեր է ի Կրետէ՝ բաշխուելու շարժման պետերուն եւ ժողովրդեան։ Մ. Սքուլուտիս այդ շրջաբերականով կ'յորդորէր Կրետացիները շարունակել նոր կազմակերպութիւնն եւ, իր ամենասաստիկ տեղեկութեանց համաձայն, կ'ծանուցանէր թէ միացումը քիչ օրէն կատարուած իրողութիւն մը պիտի ըլլայ։

ՕՍՄ. ԳԵՐԻՔ. — Աթէնք մնացած օսմ. 14 գերիներն ալ առջի օրը մայրաքաղաքս ժամանեցին։ Ասոնց կ'ընկերանային հելլէն գերիներն Աթէնք տանող օսմ. երկու սպայ և բժիշկ մը. Աթէնքէ ճամբայ ելնելէ առաջ՝ ասոնք պատերազմական նախարար զօր. Սմոլենիցի ներկայանալով ժամու մը չափ տեսնուեր են։

ԷԹՆԻՔԷ ԷԹԵՐԻԱ իր տեղեկագրին մէջ կ'յայտարարէ թէ պատրաստ է իր դրամական գործառնութեանց հաշիւը տալ յանձնաժողովոյ մը զոր կազմեն վարչապետը, պատերազմական նախարարը, վճռաբեկ ատենի նախագահն և այլն։ Պատերազմական նախարարն հարցման մը ի պատասխան ըսեր է թէ Էթնիքէի վերաբերող այսյէտ խնդիրն ոստիկանութեան կ'վերաբերի և ինք պիտի չմիջամտէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ Թագուհին ուզեր է տեսնել այն կերպասները զորս Թեսալացի գաղթականք չինեցին Աթէնքի անգլ. դեսպանին կնոջ հաստատած աշխատանոցին մէջ։

ՀԵԼԼԷՆ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Աթէնքի մէկ քանի լրագիրք կ'ըսեն թէ Զայիմս դահլիճը կորնցուցեր է զանազան երեսփոխանաց համակրութիւնը, մանաւանդ Րալլիի կուսակիցներուն։ Ասոնք կ'ըսեն թէ Թագաւորն իշխանութեան վրայ պիտի պահէ արդի դահլիճը, նոյն իսկ եթէ Երեսփ. Ժողովին անվստահութեան քուէ տայ։ Մ. Զայիմս պիտի յանձնուի երեսփ. նոր ընտրութեանց կազմակերպութիւնը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ 1898ի ելմտացոյցը պիտի պարունակէ ազգային անշարժ ստացուածոց մասնակի վաճառագրութիւնը։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.—Թեսալիոյ մէջ գտնուեր են Յունաստանի ազգ. պանքային պանքատոմսերու կեղծերը՝ մեծ քանակութեամբ։

ՀԵԼԼԷՆ ԵԼՆԻՄՈՒՏՔ.—Յունաստանի ելմտական պաշտօնաթերթը 92,684 ոսկի յանձներ է վճարելու՝ 120,170 և 135 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւններուն կտրոնները։ Վճարման պայմանաժամն է 20 Դեկտ. 1897 (Հ. Տ.)։

ԿՐԵՏԷ. — Վերջին սուրհանդակի լրագիրք կ'ըսեն թէ Կրետէի կացութիւնն անգոհացուցիչ է։ Կրետացոց ժողովը ծանուցեր է ծովակալաց թէ կղզւոյն մէջ տիրող կործանութեան պատճառաւ մէկ քանի տարիներ կարելի պիտի չըլլայ դրամական յանձնառութիւնները կատարել։ Կարգ մը քրիստոնեայ ընտանիքներ անտեսական տագնապին պատճառաւ կ'հեռանան Կրետէէն։ Այն տեղերու մէջ, ուր ապստամբք վերստին յարձակողական սկսան, արիւնալի կռիւներ տեղի կ'ունենան։ Հանեայի մէջ իսկ միջոցներ ձեռք առնուեցան ապստամբաց յարձակումներուն դէմ դնելու։ Անցեալ ԵՇ. գիշեր միջազգային նաւատորմն ի Սուտա պատրաստ գտնուեր է ի հարկին զօրք հանելու ցամաքը։

—Իգտամի մէջ կ'կարդանք.—«Եւրոպական լրագրաց մէջ հրատարակուած հեռագրեր կ'ծանուցանեն թէ Կրետէի մէջ Իսլամք մէկ քանի Քրիստոնեայ սպաններ են։ Բայց կատարուած քննութեամբ մը ստոյգ կերպով հաստատուած է թէ Րեթիմոյի կողմը Քրիստոնեայք սպաններ են անմեղ կերպով ապրող Իսլամներէ երեքը։ Կը յանձնարարենք իրենց որ դէպքն ստոյգ կերպով գրեն։»

ԱՐԴԱՅԻ ծովածոցը գտնուող հելլէն նաւատորմն, ինչպէս ծանուցինք, դուրս ելնելու համար արտօնութիւն ստացաւ օսմ. կառավարութենէն։ Աթէնքի լրագիրք կ'ըսեն թէ նոյն նաւատորմէն երկու Թորփիլանաւ նեղուցէն դուրս ելնելնուն, Բրէվէզայի պարիսպէն վեց անգամ Թնդանօթ արձակուեր է, որով Թորփիլանաւք ետ դարձեր են։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՑՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ. — Հռոմէ կ'գրեն թէ Վատիկանի բրուսիական դեսպանը Պապին մատուցեր է Վիլհելմ Բ.ի մէկ նամակն, յորում կայսրը կ'ապահովցնէ զՎեհն ԺԳ. թէ Գերմանիոյ միջամտութիւնն ի Չին օգտակար պիտի ըլլայ նաեւ կաթոլիկներու շահուց, որք մեծ ուշադրութեան պիտի արժանանան Չինու հետ կատարելի բանակցութեանց պահուն։ Իտալեան լրագիրներ ալ կ'ըսեն թէ պէտք չէ աննշմարելի անցնի Չինաստանի գերման միսիոնարաց մեծաւոր Տ. Անզէրի ներկայութիւնն ի Հռոմ այս միջոցիս երբ գերման նաւատորմն՝ հրամանատարութեամբ Հայնրիխ իշխանին՝ Չին կ'ուղեւորէր։ Տ. Անզէր մէկ քանի օր առաջ Պապին ներկայացեր է եւ հաւանօրէն Հայնրիխ իշխանի ուղեւորութեան վրայ խօսուած ըլլայ։ Նաւատորմի առաքումը մեծ խանդավառութիւն պատճառեց կաթոլիկ Գերմանացւոց։ Կարդինալ Քոփ, Պրեսլաւի իշխան-եպիսկոպոսն, եւ Տ. Ստապլէվսքի, Կուէզէնի ու Բոզէնի արքեպիսկոպոսը, խնդակցական հեռագրեր ուղղեցին Վիլհելմ Բ.ի։ Այս պարագաներէն կ'հետեւի թէ Գերմանիոյ այս ազդու ընթացքն ի Չին, մեծ գոհունակութիւն պատճառած է Վատիկանի մէջ, զի Չինու միսիոնարաց ազդեցութեան տեսակէտով լաւ հետեւանքներ պիտի ունենայ։ Միւս կողմէ Հռոմէ ուղղեալ հեռագիր կ'ծանուցանեն թէ Պապը Թախանձեր է Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ՝ կարեւորն ի գործ դնել ապահովելու կաթոլիկ միսիոնարներու պաշտպանութիւնն ի Չին, եւ չթողուլ որ Գերմանիա առանձին գործէ այս խնդրոյն մէջ։

—Գերման Թերթեր կ'ըսեն թէ Չինու կառավարութիւնը շատոնց ի վեր յայտներ է թէ պիտի շնորհէ հիւսիսային Չինաստանի երկաթուղեաց գերման ընդհ. ճարտարագէտին, աշխատակիցներուն եւ մէկ քանի զինուորական գերման մարզիչներու պաշտօնավարութեան պայմանագրութիւնները։ Սակայն ըսողներ ալ կան թէ այս գործ բնաւ առնչութիւն չունի արդի խնդրոյն հետ, թէ գերման նոր մարզիչներ պաշտօնի կոչուած են Քիաօ-Չէուի գրաւուելէն ի վեր, եւ թէ Բէքինի կառավարութիւնն հրաման տուեր է, Հայնրիխ իշխանն իր աստիճանին վայել պատիւներով ընդունիլ չինական նաւահանգիստներուն մէջ։

—Անցեալ Ուր. Ճարոնի Երեսփ. Ժողովոյ բացման գահաճառով Միքատօ յայտարարեր է թէ Ճարոն բարեկամական յարաբերութիւններ ունի բոլոր տէրութեանց հետ։

—Ուաշինկթընէ կ'հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնն որոշեր է չլինակցիլ Ճարոնի ու Անգլիոյ հետ, և ո եւ է հող չգրաւել. այլ ուշի ուշով հետեւիլ չինական դէպքերուն, որպէս զի Ամերիկացւոց իրաւասութիւններն և առանձնաշնորհումները չվնասուին։ Չին բան մը չէ առաջարկած Մ. Նահանգաց։

ՔՈՒԲԱ.—Կ'ըսուի թէ Մ. Նահանգներէն նոր գաղտնի օգնութիւններ ղրկուեր են ի Քուպա։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Դիրահի արշաւախումբը կազմող զինուորք բոլորովին քաշուեցան Պարայի հովտէն։ Սպարապետ Սըր Ուիլեէմ Լոքարդ զինուորները կ'ուղղէ այժմ դէպ ի Խայպարի կիրճն, որուն պաշարումը վերցուցած են Աֆրիտիները։ Նախ հոն հասաւ Բէշավուրի զօրագունդը։

ՓԻԼԻՊԵԱՆ ԿՂԶԻՔ.—Մանիլայէ կը հեռագրուի թէ գեր-գեդ. Բրիմօ մտեր է Սան-Միկուէլ-Մայումա, ընկերակցութեամբ Փիլիպեան կղզեաց ապստամբապետներէն Ակուինալտոյի, Լաներայի և ուրիշ քանիէ աւելի ապստամբապետներու։ Ասոնք՝ իրենց հնազանդութեան անկեղծութիւնն հաստատելու համար գոչեր են. «Կեցցէ՛ Թագաւորը, կեցցէ՛ Սպանիա, կեցցէ՛ ընդհ. հրամատարը»։ Ակուինալտօ պատներ է բազմութեան մէջ որուն խանդավառութիւնը խիստ մեծ էր։

ԻՏԱԼԻՈՅ գահաժառանգ Նաբոլիի իշխանն, որ նշանաւոր դրամագէտ մ'է և պատուակալ անդամ Իտալիոյ դրամագիտական Ընկերութեան, ձեռնարկեր է դրամագիտական կարեւոր հրատարակութեան մը։ Այս գործին մէջ պիտի նկարագրուին բոլոր այն դրամներն և չքադրամներն, որք միջին դարու և վերջին ժամանակներու մէջ կոխուած են յԻտալիա։ Այս ընդարձակ եւ կարեւոր գործ 10—15 հատորէ պիտի բաղկանայ, և հասոյթը պիտի յատկացուի դրամագլուխ մը կազմելու ի նպաստ Իտալիոյ դրամագիտական Ընկերութեան։

ԱԼԺԷՐ գաւառներուն քաղաքային ու զինուորական իշխանութիւնք տեղեկագրեր են թէ ամէն կողմերու մէջ սով կ'տիրէ. բնիկները մեծ Թշուառութեան ենթարկուած են և ձմեռուան համար բնաւ ապրուստի միջոց չունին. քիչ մը ուտեստ մթերողներն սպառած են զայն և այժմ անօթի են։ Քոնսդանդինի հարաւային կողմը կացութիւնն ամէնէն աւելի ցաւալի է. տասն հազարէ աւելի բնիկներ մէկ քանի շաբաթէ ի վեր արմատ միայն կ'ուտեն, քիչ օրէն պիտի զրկուին այս ուտելիքէն ալ։ Տեղական իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք առեր են. կառավ. ըշին հրամանաւ սերմի համար 300,000 ֆր.ի ցորեն բաշխուեր է երեք գաւառաց կարօտներուն. բայց ասկից շատ աւելին պէտք կայ սնուցանելու անօթիներն որոնց թիւը տակաւ կ'ստուարանայ։ Ալժէրի կառավարիչը խնդրեր է ներքին գործոց նախարարութենէն որ Երեսփ. Ժողովէն 1,200,000 ֆր.ի արտասովոր վարկ մը ուզէ։

ՄԱՐՈՔ.—Թանճէրի և Դէզուանի միջեւ երթեւեկող Փրանս. անգլ. և սպանիական Թղթատար շոգենաւք վերջերս յարձակում մը կրեր են Րիֆցի ծովահէններէն, բայց կրցեր են խուսափիլ։ Սպանիական նաւ մը Րիֆ գացեր է ստուգելու համար թէ քրիստոնեայ գերիներ տակաւին կա՞ն թէ ոչ։

— Կ'հաստատուի այն լուր թէ Մարոքի վեհապետին բանակը վճռական յաղթանակ մը տարած է ի Նիզպի։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱՆԿՐՕՆՈՒԹԻՒՆ. — Գոյնեւկոռ-Բէլոն Եկեղեցիի մը Դէ. — Բարիզի լրագիրք հետեւեալ ցաւալի դէպքը կ'պատմեն.—Բարիզի Մոնմարդրի Սրբոյ Սրտի եկեղեցւոյն մէջ, անցեալ ԵՇ. Ս. Պատարագի ամէնէն հանդիսաւոր վայրկենին, անսովոր ձայն մը կ'լսուի։ «Առէք կերէք» ըսելու վայրկենին, քահանան կ'պարտաւորի կանգ առնուլ՝ շփոթութեան պատճառն իմանալու, եւ ի ծունր իջած հաւատացեալք ապշութեամբ կը տեսնեն սպիտակ մեծ նապաստակ մը, որուն ոտքէն մետաղեայ փոքրիկ աղաման մը կապուած էր փայլուն ժապաւէնով մը, եւ եկեղեցւոյն մէջ արձակուած ըլլալով, բազմութենէն ահաբեկած, ասդին անդին կ'վազվզէր։ Եկեղեցւոյն Սուիս ժամկոչը կ'աշխատէր կենդանին բռնել։ Նապաստակը, Թէեւ աղամանին պատճառաւ չէր կրնար աղէկ վազել, բայց դարձեալ չէր բռնուեր։ Ճիշդ այն վայրկենին որ Սուիսը գոհունակութեան ժպիտ մը կ'ունենար անզգամ կենդանին բռնելուն համար, եւ ահա՛ ձեռքէն կ'փախցնէր։ Կենդանին աթոռներուն և նստարաններուն տակ կ'պահուըտէր եւ ուրիշ կողմէ մը յանկարծ դուրս կ'ելնէր, հազար ու մէկ խաղ խաղալով սարսափահար աղօթողներուն։ Ժամկոչը վերջապէս ձեռք ձգեց նապաստակը, բայց ճիշդ այն վայրկենին իր մէկ ոտքը Թիկնաթոռի մը զարնուելով, մարդն այնքան գէշ ինկաւ որ ոտքը ջախջախուեցաւ, եւ մինչ խեղճ մարդուն աղաղակներէն ամէն ոք անոր քով կ'վազէր եւ բժիշկ կը բերուէր, նապաստակը, զոր հիմակ ուրիշներ կ'հալածէին, դարձաւ դէպի Դասն եւ խորանին վրայ ցատկելով, պատարագիչ քահանային հագուստներուն տակ մտաւ, որ ետին դարձած էր, կացութեան վրայ վերէն ակնարկ մը նետելու համար։ Շուարած քահանան ուժով մը դէպ առաջ գալով, սահեցաւ ինկաւ, եւ քիթին ոսկորը կոտրեցաւ։ Անմիջապէս զինքը դուրս հանեցին, և նախնական դարմաններն ի գործ դրին, մինչեւ որ ուրիշ բժիշկ մ'ալ եկաւ այս նոր արկածեալը դարմանելու։ Մինչ այս մինչ այն, ոստիկաններ հասած էին արկածին վայրն, և անոնք նապաստակն հալածելով, վերջապէս բռնեցին, եւ իրենց ետեւէն ձգած մեծ բազմութիւն մը, հանդիսաւորապէս առին տարին ամէնէն մօտ պահականոցն, ուր անխուսափելի «տեղեկագիր» պատրաստուեցաւ։ Պէտք եղած վկայութիւններն ականատեսներէն հաւաքելու համար, քոմիսէրն հարկադրեցաւ եկեղեցին երթալ։ Փայլուն ժապաւէնն եւ անկէ կախուած մետաղեայ աղամանն հանուեցան նապաստակին ոտքէն, ծրարի մը մէջ դրուեցան որ պաշտօնապէս փակուեցաւ եւ կնքուեցաւ. իսկ կենդանին ոստիկանական լաւ հսկողութեան ներքեւ ղըրկուեցաւ այն տեղն ուր Թափառական շուներ կ'խեղդուին կ'փճացուին։ Դժբախտ ժամկոչն հիմա կ'դարմանուի Լարիպուազիէռ հիւանդանոցին մէջ, և քահանան՝ իր տան մէջ։ Այս աղտոտ կատակին հեղինակը փնտռով կ'փնտռուի եւ անշուշտ պիտի կրէ արժանաւոր պատիժ՝ հոգեւոր պաշտօն մը խանգարելուն և երկու հոգիի դժբախտութեան պատճառ ըլլալուն համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ կառավարութիւնն հետեւելով Ֆրանսայի օրինակին, առժամաբար հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատէ ի Բրակա, եւ այս կերպով գոհացում պիտի տայ Պոհեմիոյ Չեխերուն կողմէ քանիցս յայտնուած փափաքին։

ՍՈՒՏԱՆ. — Գահիրէէ Դեկտ. 24 Թուով կ'հեռագրեն թէ Տէրվիշները Շէնտիէ ու Մէդէմմէէ ճամբայ ելեր են և կ'յառաջանան եգիպտական բանակին դէմ. Նպատակնին է եղեր Պէրպէրի վրայ յարձակիլ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ արտաքին գործոց նախարար Մր. Շէրման՝ նախագահ Մր. Մաք Քինլիի հրամանաւ, Ամերիկայի ժողովրդեան հրաւէր մ'ուղղեց որով կ'ծանուցանէ թէ կառավարութիւնը՝ փափաքելով Քուպայի դէպքերուն զոհերուն նպաստելու, Սպանիոյ կառավարութեան հետ կարգադրութիւն մ'ըրած է. այսպէս կարելի պիտի ըլլայ ազատօրէն Քուպայի ամերիկեան հիւպատոսին ղրկել դրամ, ուտելիք, զգեստեղէն, դեղօրայք և ուրիշ տարրական պիտոյքներ։ Հիւպատոսը նպաստներու բաշխման գործին մէջ պիտի մասնակցի բարեգործական հաստատութիւններուն։ Նախագահը կը յուսայ որ Ամերիկացիք կ'պատասխանեն կառավարութեան այս հրաւէրին, զոր խոստովանելի եղանակին սկիզբները կ'ընէ ի նպաստ իրենց դրացի կարօտեալներուն։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ. — Փորդուկալցիք ձախողուած մը կրեցին իրենց արեւմտեան Ափրիկէի գաղթավայրին մէջ ի Հումպէ՝ Մոսամէտէսի սարահարթին վրայ։ Բնիկներու հետ ընդհարման մը միջոցին սպաննուեցաւ կամս Ալմոսքեր, որ Մոսամէտէսի հեծելազօրքին հրամատարն էր։ Սպաննեալներու և անհետացածներու թիւն է 21. ապստամբներն են Հէրէրոս և Օվամբոս երկու բնիկ ցեղեր, և ոչ թէ Թրանսվալէ գաղթող և Մոսամէտէսի սարահարթին վրայ հաստատուող Պոէրներ, ինչպէս կարծուեցաւ առաջ։ Ստոյգ է թէ այս Պոէրք քանի մը ամիս առաջ ապստամբիլ ուզեցին, բայց Թրանսվալի Նախագահ Մ. Քրիւկէրի բարեկամական խորհրդոց վրայ ետ կեցան այդ գաղափարէն։ Գաղթավայրին կեդրոնէն՝ Անկոլայէ զինուորներ ղրկուեցան, և եթէ ասոնք բաւական չըլլան ապստամբութիւնը զսպելու, Փորդուկալի մայրաքաղաքէն եւս զինուոր պիտի ղրկուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ.—Անցեալ Ուր.էն ՇԲ. լուսնալու գիշերը, կէս գիշերէն մէկ ժամ ետք, Բարիզ-Մարսիլիայի երկաթուղւոյ գծին վրայ երկու սրընթաց կառախումբեր ընդհարեցան Բէամ-լը-Ռուսիյոնի կայանին մէջ, որ Վալանս և Վիէն քաղաքներուն մէջտեղ կ'գտնուի։ Այս երկու կառախումբք զատ վայրկեանի տարբերութեամբ Բարիզ պիտի հասնէին։ Առաջին կառախումբը զգալի կոտրելուն հետեւանօք Բէամ-լը-Ռուսիյոնի կայանէն երեք քիլոմեթր հեռուն մնացած էր։ Թէեւ անմիջապէս նշաններ տրուեցան միւս կառախումբին, բայց մեքենավարը չտեսնելով, կառախումբն որ ժամը 70 մղոն արագութեամբ կ'ընթանար, առաջին կառախումբին վրայ ինկաւ։ Բեռնաբարձ վակոնն և ուրիշ 2 վակոններ ջախջախուեցան. երեք հոգի մեռան, և 14 հոգի վիրաւորուեցան առաւել կամ նուազ ծանր կերպով. վիրաւորելոց մեծ մասին ծունկերը կոտրեցան։

ԱՀՌԵԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ պատահեցաւ Ֆրանսայի Բան քաղաքին մէջ անցեալ ԵՇ։ Նպարավաճառի մը պաշտօնեան նկուղն իջած էր ձեռքը կանթեղ մը բռնած, բեկրոլի տակառի մը վրայ ծակ մը բանալու։ Հազիւ Թէ ծակը բացուած էր, և ահա հեղուկը ցայտելով բռնկեցաւ կանթեղէն, և պաշտօնեան հազիւ միջոց գտաւ փախչելով դուռը գոցելու և օգնութիւն պոռալու։ Անմիջապէս օգնութեան փութաց ամէն ոք, բայց նոյն վայրկենին սոսկալի պայթիւն մը լսուեցաւ, և բոցավառ կտորներ ցատկեցին ներկայից վրայ, որոցմէ 14ը վիրաւորուեցան և 2 հոգի մեռան։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ 28 դեկտ. — Ստորին Աւստրիոյ, Կալիշիոյ, Ստիրիոյ, Սիլեզիոյ, Կարնիոյ և Քարնիոլէի Դիետա. Ժողովները բացուեցան, Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր նկատմամբ համակրական ցոյցերով։

ՀՌՈՄ.— Օբինիոնէ կ'հերքէ այն լուր թէ Անգլիա առաջարկած ըլլայ Իտալիոյ միասին գրաւել զՉուզան՝ Չինու մէջ։

ԲԱՐԻԶ.—Հեռագրական լուրերէ կ'իմացուի թէ Ռուսական զօրքեր պիտի գրաւեն եղեր զԲիւ-Ջան՝ Բորթ Արթուրի հիւսիսակողմը։

—Նախարարաց Խորհուրդն որոշեց 1,200,000 ֆր. ղրկել ի նպաստ Ալժէրի։

—Սէնի եղեռնադատ ատեանին այս օրուան նիստը գրաւեց Արդոնի փաստաբան Մ. Տըմանժի պաշտպանողականը։ Մ. Տըմանժ համառօտիւ պատմեց Բանամայի խնդիրն, և ջանաց հաստատել թէ ճիշդ են Արդոնի տետրակին մէջի ծանօթութիւնները։ Բացարձակապէս հերքեց թէ կաշառակերութիւն եղած ըլլայ։ Բնաւ քուէ մը գնուած չէ, ամբաստանեալք քուէ տուած են համաձայն իրենց եւ իրենց ընտրողներուն կարծիքին, եւ եթէ ո և է գումար առած են, այդ ալ պարզապէս աւելի՝ գործօն օժանդակութիւն մ'ընելու համար է, եւ իրենց քուէին վրայ բնաւ ազդեցութիւն մ'ըրած չէ։

ՏՈՔԹ. Ե. ՄԱՍԻՍ

Բէյօղլու Թօքէլ փողոց Թիւ 10

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջն և կ'դարմանէ մասնաւորաբար ներքին հիւանդութիւնները, մորթի և ծննդամիզական գործարանաց ախտերը։ Դշ. օր աղքատ հիւանդները ձրի։ 26—18

ՀԷՐՊԵՐԴ ՍՊԷՆՍԸՐ

Կենցաղ կամ Դաստիարակութիւն

Կ'ծախուի Պոլիս Գալենց գրատունն և միւս գրավաճառաց քով, նաեւ Սկիւտար Փշտըմճեանի խանութը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Երէկ Հիւանդանոցի նորակազմ Հոգաբարձութիւնը թէեւ ի նիստ հըրաւիրուած էր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, սակայն անդամներէն Աւետիսեան Թումիկ եւ Ոնճեան Մարգար էֆ.ք միայն եղած հրաւէրին անձամբ պատասխանած էին։ Իսկ նախանդամ Կիւլպէնկեան Գառնիկ էֆ. իր եղբօր առեւտրական գործով մայրաքաղաքէս մեկնելուն և իր անձնական զբաղումներուն պատճառաւ վերջնականապէս հրաժարագիր ղրկած էր առ Ս. Պատրիարքն։ Ուստի, Հոգաբարձութեան անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ նիստը տեղի չունեցաւ։ Ս. Պատրիարքն իրաց վիճակին ի դարման մտադիր է Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն մէկ քանիին առաժամեայ պաշտօն տալ, օգնական տալով այդ անդամոց, մօտակայ թաղերէն՝ Սամաթիայէ և Գումգաբուէ գործօն ու փորձառու մէկ քանի անձեր։

—Ս. Պատրիարքն յետոյ Պատրիարքարան երթալով, զբաղեցաւ մինչեւ երեկոյ ընթացիկ գործերով։

—Այնթապի և Բաղէշի Բողոքականաց ձեռօք բացուած Համազգային Մանկանոցներէն աննպաստ լուրեր կը հասնին ի Պատրիարքարան։ Այնթապի Մանկանոցի Հայ տղայոց մեր եկեղեցին յաճախել չի թոյլատրուիր եղեր, իսկ Բաղէշի Մանկանոցի հայ տղաք թէեւ մեր եկեղեցին կ՚յաճախեն տօնական և կիրակի օրեր, բայց հայ քահանայ չընդունուիր նոյն Մանկանոցի մէջ։ Իրաց այս վիճակին դարմանը խորհած եւ զարմանն տնօրինած է Ս. Պատրիարքը, պէտք եղած հրահանգներն տալով Բաղէշի և Այնթապի Առաջնորդարանաց։

—Տիարպէքիրի Առաջնորդարանէն ամուսնական խնդրոյ մը համար դիմում եղած էր ի Պատրիարքարան։ Պարտ եղ(?) պատասխանը գրուեցաւ տեղւոյն առաջն. Տեղապահ Տ. Եզեկիէլ Վ. Պետրոսեանի։

— Տրդատ պէյ Ցատեան որ Եւրոպա կ՚գտնուէր, առջի օրը մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Առաջիկայ Ս. Մնդեան տօնին առթիւ Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան յանձն առած է Խասգիւղի Ս. Ներսեսեան 27 աղքատիկ եւ չքաւոր աշակերտներուն ձմեռնային հագուստներ չինել տալ։ Աղքատիկ աշակերտուհիներուն ալ հագուստ չինելու համար Խնամակալութիւնը հանգանակութիւն կ՚կատարէն։

—Տիրացու Գրիգոր Իբրիմեանեանի ամրահիմնադրութեան (?) ձեռնադրութիւնն յետաձգուած է, յիշեալին վերահաս աղքատութեանը պատճառաւ։

—Թօփգափուէ մեզ կ՚գրեն թէ սխալ է թաղեցւոց անցեալ կիրակի Թաղ. Խորհրդարան դիմած եւ Թաղ. Խորհուրդին շնորհակալութիւն յայտնած ըլլալու լուրը։ Նամակագիրը կ՚ըսէ թէ Թաղ. Խորհուրդ ըսուածն Ատենապետէն և իր օգնականէն կազմուած է, թէ չկան ուրիշ անդամք և չկայ գանձապետ որուն հրաժարման պատճառն անծանօթ է, և թէ թաղեցին չի գիտեր հին պարտք տրուած ըլլալը, որովհետեւ Թաղ. Խորհուրդը պաշտօնի կոչուելէն ի վեր հաշիւ տուած չէ։

—Գարաքէօլիսէէ Նոյմ. 26 թուով մեզ կ՚գրեն թէ նոյն չաբթուն հոն ժամանեց է Վիճակին առաջն. Տեղապահ Խիզանցի Տ. Մամբրէ Վ., որուն այս պաշտօնի կոչուելու որոշումը —տխուր ազդեցութիւն ըրեր է ժողովրդեան վրայ, որովհետեւ Տ. Մամբրէ Վ. լաւ աղօթել գիտէ եւ ալեւոր ժամանակ է, բայց ժողովուրդ կառավարելու յատկութենէն զուրկ կ՚գտնուի եղեր։ Նաեւ մակագիրը գովեստիւք կ՚յիշէ Պոլսոյ(?) առաջն. Փոխանորդ Տ. Ներսէս քհնյ. Քալքաբուսին, որ իր գործունէութեամբ սիրելի եղած էր թէ՛ կառավարութեան եւ թէ ժողովրդեան։ Տեղական մօտ ժամանակներ Տ. Ներսէս քհնյ. կարգադրեր է մի քանի կրկնամուսնութեան, երկկնութեան են. խնդիրներ։ Եաղճեան Ցարօ անուն անձ մը որ հասուն զաւակներ ունի, հակառակ իր սիրական մագերուն կ՚կենակցի եղեր անպարկեշտ կնոջ մը հետ. առկէ զատ Ալաշկերտի մէջ բնակող բժիշկ Սիմոն աղա անուն մէկը գիւղական քահանայի մը ապօրէն պսակ մը կատարել տուեր է բռնութեան տակ։ Տ. Ներսէս քհ. գոհացուցիչ կերպով կարգադրեր է այս և ուրիշ խնդիրներ, բայց Նամակագիրը ցաւ կ՚յայտնէ որ այժմ ետ քաշուած է նա, յուսահատելով իր ժողովրդն. ուստի առ այս Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կ՚հրաւիրէ։

—Ամուսնութիւնը դրամական գործ մը նկատող երիտասարդներ կ՚երեւան գաւառներու մէջ ալ։ Սեբաստիայէ մեզ կ՚գրեն Դեկտ. 7 թուով, թէ 600 ոսկի ժառանգող աղջկան մը հետ ամուսնանալու կ՚փափաքի երիտասարդ մը. . .լոկ ոսկիներուն սիրուն։ Մանչ և աղջիկ իրար կ՚տեսնեն և կ՚հաւնին. Նշանտուութիւնք կ՚կատարուի և նոյն իսկ հարսանեաց հրամանագիրն ալ կը հանուի։ Բայց որովհետեւ պայմաններէն մին էր հարսնիքէն առաջ վճարել դրամները փեսացուին և կ՚ձգձգուի այդ վճարում, փեսացուն կ՚մերժէ պսակուիլ, եւ. . . կրօն. Ժողովին կը դիմէ իր մտաւոր հատուցում պահանջելու, քանի որ մօտաւոր հարստութեան մը յուսով աւելորդ ծախքեր ըրած էր։ Աղջկան խնամակալը վըշտացած այս յանդգնութենէն՝ նուազ պահանջկոտ երիտասարդի մը հետ կ՚ամուսնացնէ իր պաշտպանեալն եւ խնդիրը կ՚փակուի, մինչ անդին նախկին նշանածն յուսավրէպ կ՚մնայ, զըրկուելուն համար ո՛չ այնքան աղջիկէն այլ անոր հարստութենէն։

—Ալէմտաղիի վարժարանը դրամի չգոյութեան պատճառաւ փակուած ըլլալով, զայն բանալու ջանքեր կ՚ընէ նոյն շրջանակի կրթական տեսուչ Մարկոս էֆ.։ Նոյն վարժարանին պատկանող աւանդ գումարէն գէթ թերհաշիւ վճարում մ՚ընելու խնդրոյն ստիպողականութիւն տալու համար, տեսուչ էֆ.ին երէկ տեղւոյն Տ. Գալուստ քհնյ.ին ընկերակցութեամբ Տեառ. Խորհրդոյ դիմեց։

—Էվէրէկէ գրութիւն մը եկած է ի Պատրիարքարան, որով յայտնելով թէ քարոզչի մը պէտք ունին, կ՚խնդրեն որ Ատանայի երկսեռ վարժարանաց տնօրէն Ամատունի Համբարձում էֆ. վարդապետ ձեռնադրուի։

— Գոնեա—Էրէյլիէ կ՚գրեն մեզ Դեկտ. 10 թուով.—Էրէյլի՝ Գոնեայի կուսակալութեան ենթակայ գաւառակ մ՚է, որուն կեդրոնն է նոյն իսկ Էրէյլի գիւղաքաղաքն, որ 1380 տուն բնակիչ ունի. երբ 140 տունն Հայ, 10 տուն Ցոյն, մնացեալը Թուրք. կան նաեւ վաճառականութեան համար պանդխտող Հայեր՝ որք մեծաւ մասամբ Կեսարացի են։ Հայերս ունինք եկեղեցի մը՝ Ս. Աստուածածին. բակին մէջ է վարժարանն, որ 3—4 ամիսէ ի վեր կ՚վերաշինուի եւ յարդ չաւարտեցաւ. այս յապաղման միակ պատճառն է Թաղ. Խորհրդոյ անհոգութիւնք. անդամոց մեծամասնութիւնը ձեռնպաց կ՚մնայ շատ գործերու մէջ, եւ միայն Ատենապետ էֆ.ն կ՚չարունակէ ինքնագլուխ պաշտօնավարել։ Հիմակ ոչ վարժարան կայ հոս ոչ ալ վարժապետ, որովհետեւ նախկին վարժապետն, ի բացակայութեան վարժարանի, հրաժարելով մեկնեցաւ։ Բազմաթիւ տղաք կ՚թափառին փողոցները ձմեռնային արձակուրդ մը վայելելով։ Տեղւոյս քահանան՝ անհոգ կ՚դիտէ այս տխուր վիճակը, մինչ Թաղ. Խորհրդոյ նախագահ եւ վարժարանիս վերատեսուչ կարգուած է Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ.ի կողմէ, որուն հովուութեան ենթարկուած է Էրէյլի։ 20—25 օր առաջ քահանային տան մէջ, դպրոցական անորոշ վիճակին վերջ մը տալու նպատակաւ, 12—13 ազգայիններ գումարեցանք. ներկայ էին Թաղ. Խորհրդէն երեք անդամ. Վիճակային մի քանի գործերու մասին հարցումներ ուղղուեցան ասոնց. երեքն ալ «լուր չունինք» պատասխանեցին։ Ասոնք ո՛չ իրենք կ՚երթան եւ ոչ ալ խորհրդակցութեան կ՚հրաւիրուին։ Ատենապետին առանձին մնալու փափաքին պատճառաւ քաշուած են գործէ։

«ԲՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԳՈՐԾ. (Ատրպազար.) — Լաւ էր։ Շնորհակալ ենք։—Հաշիւին կ՚անցընէք։—Մէկ անգամը 40 ղրշ. է։ 6 անգ.ն 120 ղրշ. Գ. երեսին մէջ։ 90 ղրշ. Դ. երեսին մէջ։

Ս. Գ. էֆ. (Ատրպազար.)— Շնորհակալութիւննիս կ՚խորհինք։

Տ. Ծ. Վ. Պ.—Զօրմն ալ ստացած և տնօրինած ենք։ Շնորհակալութիւն։—Կ՚հրատարակուի։

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԱՐՈՒԵՍՏ ՏԱՂԱՉԱՓՈՒԹԵԱՆ
Ցօրինեց.—Ց. ԳՈՒՐԳԷՆ
Տպագրութեան Ց. Մատթէոսեան

Ծանօթ հեղինակին այս նոր աշխատասիրութիւնն, որ վաւերացած է Պատ. Ուսում. Խորհրդէն, դիւրութեամբ եղանակաւ կ՚աւանդէ տաղաչափութեան արուեստը դպրոցական ուսանողաց, և կրնայ միանգամայն իբրեւ առ ձեռն առաջնորդ ծառայել մեր բազմաթիւ տաղաչափ գրագէտներու։ Համառօտութեան մէջ ամբողջութիւն մ՚է, եզական իւր տեսակին մէջ, կարեւոր ծանօթութեամբք և ընտիր օրինակներով ճոխացեալ։

Գին 3 ղահեկան.—Կեդրոնատեղին է Պալենց գրատունը։ 8—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Աթէնքի օսմ. դեսպան անուանեցաւ Ուաշինկդընի օսմ. նախորդ դեսպան Ռիֆադ պէյ։

—Գոսովայի նահանգին կուսակալի օգնական անուանեցաւ Հանր. Պարտուց վարչութեան տասանորդի նախորդ քննիչ Տահիր էֆ.։ Լազգաքեայի կառավարիչ անուանուեցաւ Զանդըրըի կառավարիչ Սաատէտտին փաշա, որուն յաջորդեց Լազգաքեայի կառավարիչ Ապտիւլկանի փաշա։

—Իւլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան հաշուեքննիչ դիւանին տնօրէն Ալի Րիզա էֆ.ի։

—Թէքիրտաղի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական անուանեցաւ Զանդըրըի նոյն դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Իսմայիլ Վէհպի էֆ.։

—Ա. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան Ա. օգնական Միւֆիտ պէյի և Պետական Խորհրդոյ անդամ Սալիհ Րէշիտ պէյի։

ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ դեսպանք առջի օրը կէսօրէն երկու ժամ յետոյ գումարեցան աւստրեան դեսպանատան մէջ. խորհրդակցութիւնք տեւեցին մինչեւ իրիկուն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը կոմիր Ազիզ(?) պատուանշանի մեծ ժապաւէնը նուիրեց Պերլինի օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշայի։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ կառավարութիւնն հազար ֆիօրին նուիրեց Իզմիրի յունական հիւանդանոցներուն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Սոֆիայէ կ՚գրեն դեկտ. 25 թուով թէ Սոպրանիէի նոյն օրուան նիստին, վարչապետն, հարցապնդումներու պատասխանելով, ըսեր է թէ Վեհ. Սուլթանի բարեացակամութիւնը կ՚ապահովցնէ Գոսովայի նահանգին Պուլկարաց անդորրութիւնը։ Նախագահն յարեր է թէ մեծ վստահութիւն ունին Ն. Վեհափառութեան անկեղծ զգացմանց վրայ հանդէպ իր պուլկար հպատակներուն։ Տօլբուխայի համար, վարչապետն ըսեր է որ Պուլկարիա չուզեր ուրիշ պետութեան մը ներքին գործերուն խառնուիլ։ Ընդդիմադիրք գոհ մնացեր են այս պատասխաններէն և երեսփոխանք երկարօրէն ծափահարեր են վարչապետը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Տէնիզլիի, Սարայքէօյի և Շամլըի (Այտըն) մէջ երկրաշարժի ցնցմունք վերսկսեր են դեկտ. 13ին ու 14ին։

ԱՒՍՏՐԵԱՆ Վէյն ու Սադէլէդ(?) մարտանաւերն Իզմիրի նաւահանգիստէն ճամբայ ելեր են։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ.—Մ. Պրասէնի անհանգստութեան պատճառաւ, «Երաժշտական Ընկերութեան» այս իրիկուան երեկոյթը տեղի պիտի չունենայ։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Ասկէ առաջ հրատարակած էինք Պայազիտէ գրուած տեղեկութիւն մը թէ տեղւոյն կառավարիչ Ճէզպար պէյ ձերբակալել տուած է 12 աւազակներ, երկուքն սպաննուած։ Գարաքիլիսէէ նոյ. 26ին մեզ կ՚ծանուցուի թէ Ճէզպար պէյ հոն ժամանելով, ճարտար միջոցներով յաջողեր է նոյն իսկ Գարաքիլիսէի չուկային մէջ ձերբակալել տալ Ամէր անուն ուրիշ աւազակապետ մը, որ 6 մարդ սպաննած եւ բազմաթիւ անձեր թշուառութեան մատնած էր երկու տարուան մէջ։ Ասկէ առաջ այդ աւազակապետ Եունճալը(?) գիւղին վրայ յարձակելով կողոպտած էր տուները։ Խարի գիւղն ալ յարձակած էր, ուր Ցարոյ անուն հարուստ մէկու մը եղբայրը սիւնը կապելով, դաշոյնով ոտքէն մինչեւ գլուխը հարուածած էր, այնպէս որ ողջ տեղ մը չէր մնացած խեղճին վրայ, և երեք ամիս հիւանդ պառկելէ վերջ հազիւ յաջողած էր մահուանէ ազատիլ։ Բաց աստի աւազակապետն Ելիցա(?) գիւղը Դ. . . անուն անձէ մ՚ալ ստակ պահանջած էր. սա պատրաստի դրամ չունենալով, տուած էր կնոջը վիզին ոսկի շարքը՝ 16 մահմուտիյէ՝ և իր ժամացոյցը, բայց նա չէր գոհացած։ Բարեբախտաբար մերձակայ գիւղի մը բնակիչներէն Խօմէր աղա հիւր գալով, իր քովէն 6 ոսկի եւս տալով աւազակին հազիւ կարող եղած էր զայն ազատել։ Աւազակապետն իր կողոպտած 60ի չափ կովերն ու եզները պահ տուած էր երեք գիւղերու որ անուանեն։ Իր ձերբակալութիւն մեծ ուրախութիւն պատճառեց շրջակայ բոլոր ժողովրդեան, մանաւանդ որ անոր յափշտակած գոյքերէն մէկ մասը կրցաւ ետ տրուիլ իր նախկին տէրերուն։

—Ճէզպար պէյ այցելեր է տեղւոյն Թուրք և Հայ վարժարաններն, որոց առաջինին 15 մէճիտի, իսկ երկրորդին 10 մէճիտի նպաստ մ՚ալ ըրեր է։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնք պատրաստել կուտայ ցուցակն այն բանտարկելոց որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձի օրը։

ՀԵԼԼԷՆ պատուիրակաց թարգման Մ. Նաում երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԼԻԲԱՆԱՆԷ յիսուն ոսկի, գեղեցիկ նժոյգ մը, գոհարեղէն եայլը(?) ղրկուեցան ի նպաստ Բարեգործական Պազարին։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ անասնաբուժական վարժարանին տնօրէն կարգեցաւ կայս. անձնապահ զօրաբանակին Ա. անասնաբոյժ գնդ. Մէհմէտ Զաիմ պէյ։

ԴԱՅԸՐԴԻՒՂԻ մէջ Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձի գիշերը պարահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ կրթական կարօտելոց։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Բ. Դուռն հաւանութիւն յայտնեց Կ. Պոլսոյ սպանիական նոր դեսպան Մ. Սահրասօֆ անուանման։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ մէկ քանի օրէ ի վեր խահուէի ու շաքարի գինը բարձրացեր է և յուսալի է որ աւելի բարձրանայ։

—Իզմիրէ կ՚գրեն թէ սաստիկ ցուրտ կընէ և ջուրերը սառած են։

—Իզմիրի մէջ ջուրի ընկերութեան խողովակներու զետեղումը կ՚չարունակուի և փետրուարի վերջերը պիտի սկսի ջուրի բաշխումը։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ արկածներն իրարու կ՚յաջորդեն։ Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Գումգաբուի առջեւ վայրաշարժ մը առջի օրը գիծէն ելած էր։ Նոյն գիշերը Մագրիգիւղի մօտ ալ միեւնոյն դէպքը պատահեցաւ. անմիջապէս Սիրքեճի հեռագրուելով ուրիշ կառախումբ մը ղրկուեցաւ եւ կառախումբը ճամբան շարունակեց։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ ոստիկան-զինուորաց հրամանատար կարգեցաւ Պերայի հեծեալ ոստիկան-զինուորաց հարիւրապետ Զէրքէս Ահմէտ էֆ.։

ՌՈՒՍ դեսպանատան զինուորական կցորդ գնդ. Բէլքով, որ Բուդերապուրկ կ՚գտնուէր, մայրաքաղաքս եկաւ։

ՊՈԼՍՈՅ ոստիկանաց ժողովին նախագահի փոխանորդ կարգեցաւ Պէյօղլուի նախորդ ոստիկանապետ Սերվէթ պէյ։

ՌԷԺԻԻ դէտերն երէկ Գարաքէօյի կամուրջին Հայտար Փաշայի նաւամատոյցին վրայ ուզեցին մէկ քանի իսլամ կանանց վրայ խուզարկել։ Ասոնք սկսան պօռալ եւ մին ալ մարեցաւ։ Բազմութիւն հաւաքուելով դէտերը փախան։ Սապահ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կ՚հրաւիրէ դիտել տալով թէ այլ դէտեր իրաւունք չունին կանանց վրայ խուզարկելու։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Առջի գիշերը Գումգաբուի մէջ իսլամ կին մը եւ Այասօֆիա թաղին մէջ ալ Մուսթաֆա անուն մարդ մը յանկարծամահ եղան։

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ. — Թուրք լրագիրք կ՚ծանուցանեն թէ Ֆէնէրի Բրբէմիս Մահալլէսի(?) Յունաց եկեղեցւոյ կրօնականներէն Բոզդոբոլմիս(?) իսլամական կրօնքն ընդունեց եւ անունը Մեհմէտ Հիւսայէդ դրուեր է։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ գրասենեակներն յառաջիկայ ՇԲ. օր գոց պիտի ըլլան եւրոպեան տարեգլխոյ առթիւ։

ԷՏԷՆ ԹԷԱԹՐ. — Այս իրիկուն Օտէոն թատրոնին մէջ դեսպանական մարմինը ներկայ պիտի գտնուի Էտէն Թէաթրի ներկայացման։ Վաղն, Ուրբ. ցերեկոյթ ներկայացում կէսօրէ երկու ժամ յետոյ։ Ամէն իրիկուն ներկայացում ժամ 9ին (Ը. Ս.)։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Փոքր վարութիւն մը նորէն Քոնս.ի եւ Երկաթ.ի վրայ։ 5 սնդ. Քոնս.ին եւ 1 Փր. Երկաթ.ին հեռագիրներն երեկուընէ վար են այսօր. իսկ Պանք Օթթմ.ն 2 Փր. եւ Ռէժիի բաժնեթուղթերը 10 Փր. վար են։

—Այս առաւօտ հոս բացուեցաւ Քոնս.ը 23 ղրշ. 29 փր. եւ Երկաթ.ին 108.75։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ռ.		23 28½
Ամէնէն բարձր գին	»	23 31½
Ամէնէն վար գին	»	23 28½
Րումէլիի երկաթ. գոյ.	փր.	108 75
Ամէնէն բարձր գին		109 37½
Ամէնէն վար գին		108 75

ԲԱՑՈՒՄ 18 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ռ.		23 29
Րումէլիի երկաթուղի	փր.	108 ¾
Օսմանիյէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանքա	»	13 10
Քաէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 03
Երկրագործական Պանքա	»	9 —
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ռ.	3 01
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 69
Թումպէկ(?) բաժնեթ.		717 20
» ժուիսանս		265 —
Թրամուէյ պարտաթ.	փր.	496 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	322 50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	460 —

ՍԹԻԼԱՆԳ

Քօնսօլիտէ ութ օրուան	Օ. Ռ.	1 87½
» մէկ ամսուան	»	— —
Րում. երկ. ութ օրուան	»	— —
» » մէկ ամսուան	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 07
Անգլիական ոսկի	»	109 35
Բօլ էմբէրիալ	»	89 30
Քրիմէց(?)	»	51 10
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 03
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ռ.	8 56

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 ½
Փարիզ 3 »	փր.	22 97½
Ֆիօրին մանեա(?)	»	10 86¼

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 Դեկտ.

Օսմ. քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ռ.	66 —
» » » Բ.	»	43 25
» » » Գ.	»	24 25
» Դ.) բաց.	»	21 63
) գոց.	»	21 63
Փոխատուութիւն Գառապէտ(?)	»	82 50
» Օսմ. 3½%	»	97 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 18
Այտընի երկաթուղի	»	16 25
Եգիպտական Միացեալ	»	106 25
Անգլ. քոնսոլիտէ	Գ. Կ.	112 63
Հելլենական 5%	»	34 —
Մոնօպոլ հելլենական 4%	»	35 —
Իտալիա(?) » 4%	»	27 —
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888	»	97 50
» Նոր » 6% 1892	»	97 50
Փոխառ. Փարիզի վրայ	»	25 41½
Դրամազեղչ	»	3 —

ՎԻԵՆՆԱ, 29 Դեկտ.

Փոխառ. Փարիզի վրայ	ֆիօր.	47 65
» Լոնտոնի վրայ	»	120 25
Րումէլիի երկաթուղի	»	58 80
Օսմ. Ռէժի	»	143 50

ՓԱՐԻԶ, 29 Դեկտ.

Օսմ. քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	ղրշ.	21 77
) գոց.	»	21 82
» » » Բ.	»	43 25
» » » Գ.	»	24 30
Օսմանիէ	»	— —
Րումէլիի երկաթուղի	փր.	109 50
Օսմ. Ռէժի	»	283 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	558 —
Իտալ. Ռէնթ(?) 3%	»	103 —
Քաէտի Լիոնէ	»	796 —
Պանք տը Բարի	»	886 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3313 —
Իտալական Ռէնթ	»	95 90
Սպանիական արտաքին	»	61 03
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 235
Դրամազեղչ	»	02 —

ԲԵՐԼԻՆ, 29 Դեկտ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	95 40
Րումէլիի երկաթուղի	»	112 —
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	94 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 220

Տե՛ս Դ. երես ՍԻՆԿԷՐԻ կարի մեքենային ծանուցումը։

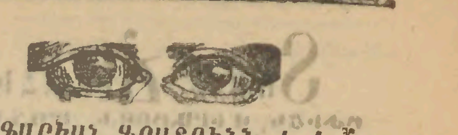

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆՆ է վաճառման(?) ... է ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐ 100ն 70 ղրշ. հատը 1 ղրշ։ Հիւանդանոցի Օրացոյցներ՝ պարզ, փառակազմ և թաւշեայ, զեղչեալ գիներով։ Գրքեր՝ յատկապէս նուէրի համար պատրաստուած։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 29 դեկտ.—Պաշտօնաթերթը ծանուցանէ թէ Պէրնի ֆրանս. դեսպան Մ. Պառէռ Հռոմ փոխադրուած է փոխանակ Մ. Պիյօի որ հրաժարած է հիւանդութեան պատճառաւ։ Պրիւսէլի դեսպան Մոնթոլոնի կոմսը Պէրն փոխադրուած է։ Բէքինի դեսպան Մ. Ժէռառ յաջորդած է Մոնթոլոնի կոմսին։ Օրմէսոնի կոմսը Լիզպոնայէ Աթէնք փոխադրուած եւ Լէբրէն յաջորդած է Ստոքհոլմի դեսպան Մ. Րուվիէ։

—Մաքսային վերատեսուչ Մ. Բալլէն Ֆրանսայի պանքային կառավարիչ անուանեցաւ փոխանակ Մ. Մանէնի որ Սերակոյտի անդամ ըլլալով չի կըրնար միանգամայն վարել պանքայի կառավարչի պաշտօնը։

ԲԷՇԹԱ. — Թագաւոր-կայսրն արտօնեց զՊառոն Պանֆի՝ հրամանագրով մը երկարել Աւստրիոյ և Հունգարիոյ պետական պայմանագրութիւնն, եթէ Դեկտ. 19/31էն առաջ Երեսփ. Ժողովոյ կողմէ չքուէարկուի։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
Ղ. Փ. ՋՈՒԲՈՒԽԵԱՆ
9, Ղալաթիա, Քէօմիւրճի խանին դիմացը, Թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կ՚կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կ՚ծախուին Երկաթուղւոյ [illegible] ու վարպետի(?) [illegible]։ Կարօններ կ՚վճարուին ամենափոքր զեղչով։ Վիճակաւոր ամէն տեսակ արժեթղթոց առուծախ, ու ամէն տեսակ վիճակաւոր արժեթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կ՚քննուին։ Առնուած արժեթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրելով, կարեւոր շահերն անմիջապէս իմաց կը տրուին։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով եւ գոհացուցիչ կերպով կ՚կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժեթուղթք մէկտեղ ղըրկուին։ Ուղղուած տեղեկութիւններուն պատասխանին համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակել ըլլայ։ Դիմել Ղալաթիա, Քօմիւրճի խանին դիմացը, թիւ 9։ Ղ. Փ. ՋՈՒԲՈՒԽԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ.—Մայրաքաղաքիս բոլոր արուարձաններու բազմաթիւ յաճախորդաց դիւրութիւն մ՚ընծայելու համար, Ասատուր էֆ. Գոլոլեան իր Թօփհանէի(?) 16 տարուան դեղարանը փոխադրած է [illegible], Կամուրջին գլուխը Խալիլ փաշա փողոց թիւ 11։ Այս դեղարան միշտ առաջնութիւն ստացած է դեղերու մաքրութեամբ, դիւրագնութեամբ, և մանաւանդ [illegible] եւ լուրջ ուշադրութեամբ պատրաստելու հանգամանքով։ Ամէն շաբաթ [illegible] կ՚ատանայ Սեբաստացի(?) բժիշկներ կ՚գտնուին դեղատանը։ Արքունի բժշկական վարժարանի ուսուցիչ վիրաբոյժ Տքթ. Նուրէտտին պէյ՝ բացի Ուրբ. եւ կիրակիէ, ամէն օր ժամ 10½—11½, Կայս. Պալատան բժիշկ Տքթ. Մասունէլ պէյ Իսմիւնեան ամէն օր ժամ 7—9, Տքթ. Ռաֆայէլեան էֆ. բացի կիրակիէ ամէն օր ժամ 5—7, Տքթ. Դավրաչ էֆ. ամէն օր մինչեւ կէսօր, Փարմանայի Բուժ. Տքթ. Բիլագեան(?) ամէն օր կէսօրէ վերջ կ՚գտնուին, եւ Տքթ. Թէրզեան էֆ. ամէն Բշ. Եշ. եւ Շբ. կէսօրէ վերջ կ՚դարմանէ կուրծքի հիւանդութիւնները։ 15—9

NOUVEAUTÉS

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ «ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ»
ՔԱԼՖՈՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
345, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ 345

Դեկտ. 15/27 ի ԲՇ.էն սկսեալ բոլոր ապրանքները պիտի ծախուին դիւրամատչելի գիներով։

ԻՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹ

Նոր մետաքսեղէններու զանազան տեսակներ խիստ աժան գիներով։ Ասուեղէններու հարուստ հաւաքածոյ մը գեղեցիկ գծագրութիւններով և լաւագոյն տեսակէ, կանգունը 4 ղրշ.էն սկսեալ։ Կանանց զգեստեղէններու համար ամէն տեսակ կերպասներ չափաւոր գիներով, եւն. եւն.։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ՝ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ 20—3

Տոքթ. Ճեվահիրճեան
ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Թէ՛ իբրեւ Ներքին հիւանդութեանց բժիշկ, եւ թէ իբրեւ Թաղ. մանկական բժիշկ, եւ թէ իբրեւ Սնառաւոր բժիշկ, իր երկարամեայ փորձառութեամբ, ի վիճակի է զօր ընելու իրեն դիմողները: Վերաբուժութեան ու Մանկաբարձութեան մէջ ի կիրարկութեան ամենանոր գործիներն զորս այս անգամ իրեն հետ բերած է Բարիզէ, ետղոյն մեծ Հիւանդանոցներուն մէջ անոնց գործադրութիւնը մօտէն ուսումնասիրելէն ետքը, ապահովութեան ու մաքրութեան ամենամեծերջին մէթոտներով ընդհանուր Վերաբուժութեան ու Մանկաբարձութեան գործողութիւնք մեծաւ անվտանգ եւ ապահով կը հանդիսանան արդի Գիտութեան եւ Արուեստին առջեւ: Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունը, Լանկա, Թուլումպա - Մէյտանը, թ. 128, եւ Բշ, Եշ. եւ Շբ. օրեր ժամ 4 - 6 Մէրհամէթճեան դեղարանը Պանջէ - Գարու: Եւ նոյն ժամերուն աղքատները ձրի կ'նայի Մէրհամէթճեան դեղարանին մէջ: Իսկ Գշ. կէս օրէն ետքը աղքատ հիւանդները ձրի կ'դարմանէ Անօսն էֆ. Գալճաեանի դեղարանին մէջ ի Լանկա:

ԳՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼ. 200 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

Հաշուեկշիռ 'ի 31 Հոկտեմբեր 1897

ԳՈՅՔ

Պատրաստ դրամ սնտուկին և պանքաներուն մէջ	Ֆր. 99,940,649 »
Առեւտր. Թուղթեր	604,779,604.57
Որբոս	162,850,666.68
Ընթացիկ հաշիւք	373,948,226.59
Երաշխաւորութեամբ փոխատուութիւնք	120,302,908.49
Բաժնեթուղթ, մուրհակ, պարտաթուղթ և պետական արժեթուղթ	10,977,944.42
Անշարժ կալուած	30,000,000 »
Զանազան հաշիւներ	24,534,603.71
	1,427,334,603.46

ՊԱՐՏՔ

Աւանդ դրամ և ի տես մուրհակ	409,207,293.39
Ընթացիկ հաշիւք	536,554,874.91
Ընդունուած փոխանակագիրք	137,242,477.85
Պայմանաժամով մուրհակ	51,120,898.81
Զանազան հաշիւներ	53,209,058.50
Պահեստք	40,000,000 »
Դրամագլուխ	200,000,000 »
	1,427,334,603.46

Հաշուետումարներուն յար և նման է. Նիֆհ. Վարչ. Խորհրդոյ Ընդհ. Տնօրէն ՀԱՆՐԻ ԺԷՐՄԷՆ Ա. ՄԱԶԸՌԱ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

970,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլվար տը Իթալիէն 1, 3 եւ Ռիշըլիէօ փողոցի անկիւնը Հիմնուած 1845 Հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. Ներու վճ.	1,219,000,000
1896 ի տարեվերջին	
Ապահովագրեալներու վճ.	96,000,000
Հասոյթ	203,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	630,000,000
Ապահովագրուողներուն փոխառուած	15,000,000
1897 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալուածք յ'Եւրոպա	43,000,000
Ծաւալեալ դրամագլուխ	138,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,285000000

Տէվլեթական ապահովագիր

Ծանօթութիւններու բարդմամբ և ապահովագիրներու վերադարձմամբ` ի դէպ մահու: Պայմանագրութեան Նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալէն պէս: ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու ողոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութեան ի Թուրքիա

Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Բենկ-Պաղոսեւրոջ

Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԱԶԴ

Ուսումնական խորհրդէն վկայեալ Ուսուցչուհի մը պատրաստ է Ձեռագիտութեան դասեր աւանդել տուներ և դպրոցներ: Փափաքողք դիմեն Խմբագրատունս:

ԱԶԴ.—Վաճառատան մը համար առաջնակարգ և երկրորդական երկու գրագիրի պէտք կայ. Կ'պահանջուի գիտնալ գաղղ. հայ. տաճկ. լեզուները, նամակագրութիւն և քաջ տոմարակալութիւն. զերմաներէն գիտցողները նախընտրելի են. գոհացուցիչ ամսական. դիմել լրագրոյս Խմբագրութեան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Ա. Եւրոպայի եւ Տաճկաստանի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնք ընդարձակուելուն, Ճագոփ Մաղաքեան' տարիներէ ի վեր հաստատուած ի Նափոլի, փորձ յանձնակատար, կ'կատարէ ապրանաց առուծախի գործողութիւններ.—Բ. Դէպ ի Մ. Նահանգներ ամէնէն կարճ ճամբան Նափոլի ըլլալով, շոգենաւային մեծ ընկերութեանց հետ կնքած պայմանագրութեամբք, չահաւոր պայմաններ կ'ցուցնէ ճամբորդին.—Գ. Եթէ Յոլոիօ Րուպադգինօ շոգենաւային ընկերութեան դիմուի եւ յայտնուի թէ Նափոլի Մաղաքեանի կ'երթան, տոմսակի գ'նոյն զեղչ կ'ստանան գաղթականք միայն.—Դ. Այդ ընկերութեան շոգենաւք կարող են ուրիշ ո եւ է շոգենաւով մեկնիլ ի Պիրէոն, եւ հոն նոյն ընկերութեան շոգենաւով գալ Նափոլի.— Ե. Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել հետեւեալ հասցէին:

Jacques Maghakian
Vico III del Piliero N. 4
(Italie) Naples
(Հեռագրի հասցէ)
Maghakian Naples

ԴԵՐՁԱԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Մ.Մ. ԲԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ ԵՂԲ.

Պաղչէ-Գափու, Համիտիյէ ճամբայ տէսի, Թիւբալեն ճիշտ դիմացը Թիւ 21

Այս անգամ Եւրոպայէն ձմեռուան համար զուտ անգղիական և գաղղիական ճաշակաւոր ապրանքներ բերել տուած ըլլալով, չափու վրայ կ'պատրաստէ ամէն տեսակ զգեստեղէններ և ձեւի վայելչութեամբը զոհ կ'ընէ բոլոր յաճախորդները: Կ'յանձնարարուի ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ այցելել սոյն վաճառատունը: — Գիները չափաւոր և յարմար: 30—21

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ — ՍԷՅԼԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Եավրուեան և Խազգուլեան

Ճէլալ Պէյ Խանի վրան կից, Թիւ 10.

Ամէնէն ընդարձակ Թէյի Վաճառատունն ի Կ. Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ. Տէրութեան ամէն կողմերը: Գաւառաց ապապրանքները փոխելով և խնամով կ'գործադրուին: Չինական, Հնդիկ, Ճավայի և Սէյլանի ընտրելագոյն Թէյք, ուղղակի բերուած, կ'գտնուին հոն: Թէյի նոր հունձքն ակսած է գալ: Զգուշացէք սոյն վաճառանիշին կեղծերէն:

Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԽԱԶԳՈՒԼԵԱՆ տառագրութիւնը: 80—51

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԷՐ
ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Կ. ՀԱՅՑԼԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԷՐԱ. — Մեծ-Փողոց Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց:

ՂԱԼԱԹԻԱ. — 1. Սինկէր խան, Թիւնէլի ետեւն: 2. Գարաքէօյի մօտ Թիւ 120, Շէյխի Թրամուէյներու կայարանին դիմաց:

ՊՈԼԻՍ. — Սուլթան Համամ Թիւ 2: Եւ Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյ կայարանին դիմաց Թիւ 13.

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ — Ղալաթիա, Բորսայի վրայ (Հին Մունտոսյան տեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ՓԷՔՔԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի դրամ	»	21,173,000
Տարեկան հասոյթ	»	44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակարաններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով:

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօփհանէ խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արդուզարդի և Նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՌՕՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օծիտի համար հոյս տեսակներ, Վօլաններ Եկեղեցիներու համար:— ՏԱՆԹԷԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քեօրիւր, Շանթիյեր, Գալքօն, Բոլանտեզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Քթանէ և Բուրդէ:— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եայլն: ԳՕՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Փանթէզի, Շանժան, Ժաքէնեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով:— ԳՒԷՊ ԵՒ ԿԱԶ.— Գռէպ տը Շին, Գռէպ Անկլէ, Գռէբլիս, Կազ, Կոլնատին, պարէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եայլն:—ՖԱՔԷՕԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Փաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Կլասարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծրարով և պատրաստ չինուած Ճիպինչուներ:— ՁԵՌՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Քթանէ:— ՔՈՐՍԷ.—Գաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ, Բըլըռով և մետաքսէ:— ԶԱՐԴԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.—Կընունքի համար տղու հագուստ և գլխարկ:— ԲՐԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլն:— Շալեր.— Շալ Գաւառներու համար, ծաղիկով նաեւ Ֆինօ Շալ Էքօսէ ամէն մեծութեամբ:

Ամէնքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած: Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն: ՍՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և ամենահիւրընկալ Մեծաքանակ ու Փոքրաքանակ վաճառումն:

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արեւելեան մէջ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ալմէնիան	10500	Էճիբշիըն	3500
Բէտրիան	10500	Բըրմիըն	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Ամթէնիան	2500
Ծօրճիան	8000	Անատօլիըն	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալգաչիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէտոյիան	2000
Թօլէնիան	3700	Մինչօ	800
Վալօնիան	3700	Օպորդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիօպօն	800
Ցապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կ'խնդրուի իբենց ապրանքն ուրիշ փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրե՛ց հրամանը տալ շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆԴԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան թիւ 1 Ղալաթիա

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862 ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. Ո.

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՌՈԼՖԷՐ ՋԻՆՁԻԼ

Հէլպէկեան, Թ. 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է քաջ ծերակառավարութեամբ, ապահովագրեաթեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր:

Բենկէ ԹԷՕՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Nº 38, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի. (52)

ՔԱՍԻՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Վ ԷՋ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՎԷՊ

Իրձ մը, փափագ մը կ'տոչորէր Թշուառ սիրահարը գլուխ գլխի տեսնուելու սրտին սիրածին, հոգւոյն պաշտածին հետ, կ'ուզէր առանձին տեսակցութեան մը մէջ արձակ համարձակ բանալ սիրտն անոր առջեւ, դնել իր ամբողջ կեանքը, պատիւն ու հարստութիւնն անոր ոտքերուն տակ, ու բառ մը, խոստովանութիւն մը լսել անոր նռնագոյն շրթներէն. ամէն այցելութեանը կը մտադրէր այս կարգի առաջարկութիւն մ'ընել, սակայն ամէն անգամին ալ կ'յետաձգէր, վախնալով մերժումէ մը որ մահուան դատակնիքը պիտի ըլլար իրեն.

Վերջապես գիշեր մը ամէն նկատում ոտքի տակ առնելով,

—Գիտէ՞ք, օրիորդ, ըսաւ, այս շաբթու «Լա Տամ օ Գամելիա» պիտի ներկայացուի գաղղիական խումբին կողմէ.

—Իր օր, հարցուց Անահիտ սաստիկ հետաքրքրութեամբ մը:

—Շաբաթ գիշեր, Վէրտիի մէջ.

—Շատ կ'գովեն այդ ներկայացումը.

—Տեսած չէ՞ք.

—Պատեհութիւն չեմ ունեցած.

—Օ՜, Տիւմա որդւոյն այդ հռչակաւոր վէպը չտեսնող մը երբեք թող չըսէ թէ թատրոն գացած, կեանք սիրտած է. Թատերական աշխարհին մէջ չէ եղած ներկայացում մը որ այսչափ մարդուս սրտին խօսի, աչքէ վրան ու վեհանձնութիւն ներշնչէ անոր սէրն իր վսեմութեան գագաթնակէտին հասած է այս թատերախաղին մէջ, որուն ներկայացուցած տեսարանները ճշմարտապէս կեանքը կ'յօշոտեն.

—Բայց որչափ որ վեր ի վերոյ կերպով լսած եմ, անպատիւ կնոջ մը վրայ է կարծեմ խաղին նիւթը.

— Անպատիւ կի՞ն, Մարգըրիթ Կօթիէի համա՞ր էք, կ'աղաչեմ օրիորդ, մի՛ մեղանչէք սրբուհիի մը, կիներու թագուհիին, սէրը աստուածացնողին, պիտի ըսէի.

—Ատ ինչ պաշտպանութիւն է կոռիկեան էֆէնտի, յարեց Անահիտ ծիծաղելով, կիները շատ պիտի հպարտանան երբ լսեն որ ձեզի պէս քաջ փաստաբան մ'ունին իրենց դատը պաշտպանող:

—Մեծ պատիւ կ'ընէք, օրիորդ, արժանիքէս բարձր կարողութիւն մը վերագրելով ինձ. սակայն դժբախտաբար իմս չեն Մարգըրիթ Կօթիէի մասին յայտնած գաղափարներս. դարուս ամենամեծ հանճարները, գրական եւ քաղաքական աշխարհին մէջ կլէօ ունեցող գլուխներ նուիրագործած են Լա Տամ օ Գամելիայի անձնազոհութիւնը:

Ոսկերիչն որ չէր ուզեր անմասն մնալ խօսակցութենէն.

—Վաղ անցէք, պէ ճանըմ, ըսաւ. ատ Գամելիան պարէ ծաղիկ մ'ըլլար որ անչափ սուղ սուղ կ'ծախեն կոր. անցած տարի ձմեռը մեր չուկայի շիպպէներէն մէկը 40 ղըշ. ի հատ մը առեր էր մինչեւ հիմա պիլեթին չարչըլըն վրան կ'խնդան.

—Աչքիդ լուսը քեօռնայ լակոտ, ըսաւ Աննա տուտուն, քա ո՞ր խենդը 40 ղըշ. կուտայ ծաղիկի մը. քառասունին վրայ քսան ալ դնէր նէ վոխսուն ղըշ.ի ոսկի քարով մատնի մը կ'առնէր:

Երկու խօսակիցները ժպիտով մը ընդունեցին այս միջամտութիւնն, ու Կառիկեան մեծ ոգեւորութեամբ պատմելէ վերջ այս թատերախաղին այլեւայլ ներկայացումներէն իր ըստացած տպաւորութիւնները,

—Ապացուցանելու համար թէ, ըսաւ, ինչ վսեմ հոգի մը կ'ներկայացնէ այդ խաղին հերոսուհին, համարձակութիւն կ'առնեմ խնդրել որ առաջիկայ շաբաթ գիշեր պատւէք զիս ձեր ընկերակցութեամբ, անոր առաջին ներկայացումը վայելելու:

Անահիտ, որ այս խնդիրն յուզելով լոկ Կառիկեանի զարգացման աստիճանը կ'ուզէր հասկնալ, եւ բնաւ չէր սպասեր այս կարգի անակնկալ առաջարկի մը, առաջին առժիւ շուարած մնաց: Ի՞նչ պատասխանէր, մերժել անկարելի էր, ընդունիլ' սրտին ձայնին հնազանդիլ ըսել էր, բայց հապա մօրաքրո՞յրն, հապա հասարակաց կարծիքն. ուստի անպատասխանի չթողելու համար.

—Մեծ պատիւ կ'ընէք, էֆէնտի ըսաւ:

Կառիկեան քաջալերուելով Անահիտի անորոշ պատասխանէն,

—Զարժեր, պատասխանեց, առաջին կարգի օթեակ մը վարձուած է արդէն, եւ ձեր բարեհաճ տրամադրութեանը կ'սպասէ:

—Շատ շնորհակալ եմ, սակայն տարիկս վայրկենապէս տրուելիք որոշում մը չէ:

Կառիկեան տխուր դէմք մը առնելով.

—Կ'ցաւիմ որ, օրիորդ, ըսաւ, մեր այսչափ բարեկամութիւններն անգամ մը զձեզ թատրոն առաջնորդելու չափ իրաւունք չեն կրցած շնորհել ինձ:

—Այդ տեսակէտով չըսի, էֆէնտի կ'աղաչեմ սխալ մի ըմբռնէք:

—Ուրիշ տեսակէտ չեմ հասկընար, խոստացէք ուրեմն որ հաւատամ թէ անկեղծ էք:

Անահիտ, այս անել դրութենէն ազատելու միջոց մը խորհելով,

—Բայց այնպէս մը կ'վարուիք որպէս թէ օտարական մը ըլլայիք մեր հայկական միջավայրին համար, ըսաւ:

—Դարձեալ նախապաշարո՞ւմ, գոչեց Կառիկեան, ես քեռայրդ ու մօրաքրոյրդ կ'համոզեմ. եւ ոսկերիչին դառնալով,

—Պետրոս աղա, ըսաւ, շաբաթ գիշեր Ֆրանսըզները խաղ մը պիտի խաղան Բերայի թատրոնը որ դեռ տեսնուած չէ, օրիորդ Անահիտը մեկտեղ տանիմ կ'ըսեմ կոր, ան ալ չի կրնար կոր պատասխան մը տալ, դուք ինչ կ'ըսէք:

Ոսկերիչը վախնալով որ ամուսինէն անտեղի մերժում մը չընէ.

—Ինք գիտէ, էֆէնտի, ըսաւ, անիկայ չափահաս աղջիկ է, մազէ աղէկ խելքը կ'հասնի, երթալ պէտք է նէ թող երթայ, ինչո՞ւ չերթայ:

—Այո՛, քեռայր, ես ալ քիչ մը խորհիմ կ'ըսեմ կոր, յարեց Անահիտ:

—Ի՛նչ պիտի երթաս, զաւակս, գիշերով տէ՛ ասկեց Բերա՞, ըսաւ Աննա տուտուն ծածուկ հակառակութեամբ մը. Իչթէ անցածները գացինք տեսար, թէաթրօնթիւն ամենքն ալ մէկ են. հա՛ մէկը տեսեր ես, հա՛ հարիւրը. կենէ ան Չըլմէկները պիտի գան պօչ խօրաթաներ ընեն գահէ՞ր. էֆէնտի քեզի ալ մաղք է, ինչո՞ւ քնատ մնաս ցրտուն տէ, ետքն ալ Աստուած չընէ հիւանդութիւն մը հանես, գործէդ մնաս:

—Ի՞նչ կայ, Աննա տուտու, կառքով կ'երթանք կուգանք, կ'ուզես նէ դուն ալ եկուր, գաղիերէն չես գիտեր, բայց խաղացողները կը դիտես կ'զուարճանաս: (Շար.)